

(వ తి ది న ము వ క టిం వ (బ డు ను

309562

VOL. 6.

జనవరి 1919 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 12 వ తేది మంగళవారము

NO. 110

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ వ్రత ముం.

సంచిక ౧౧౦

మై న ర క పు

ఏ ను గ మార్ గు గ ల

బ్లూ బ్లాక్ యింకి

ఇంగ్లాండు నందు ఇక్కాల్పోరేటు చేయబడిన
ఈస్టయిండియా డిస్ట్రిబ్యూషన్ లిమిటెడ్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రాసాయనిక శాఖవారిచే ఉత్తరార్కాడు జిల్లాలో చేరిన
రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

స్వారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు

(1801) పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

వేసవి మిడిఎండ

తీవ్రముగ నుండి వగరమున వీధులలో ధూళిరేగుచు జనసమృద్ధముగ నుండి చల్లనిగాలి కాధారము లేని తిరుణమున వాయుచలనమే లేని కాలమున కనుమునాసి కొంతకాలముండి

ది ల్ కుష్
సుగంధమును చూరగొనదు. ఆ సువాసన మీకు నవనవోద్యాన సుందరానందమును స్మరణకు తెచ్చి ఆత్మార్థ స్వర్ణములను కలిగించును. కావుననే యెల్ల వారును

ది ల్ కుష్
నీసాలను కను అలంకార పేటికలం దమర్చుకొందురు. (1299)

ది ల్ కుష్
ఆత్మార్థమును సౌఖ్యమును అనుందానందకరమును సుగంధమును కలిగించును. సర్వాలంకారములకు నది వాయు చుడి. వెలుగును, సోమయోజనీయరక్తులను తెలియగోరువా రెల్లు వ్రాయవలెను.

కె. ఎన్. వి. అయ్యరు అందు కంపెనీ, 13/286, అప్పాబిల్లింగు, వై నాబజార్ రోడ్, మద్రాసు.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

విశోదమైన గాలి తలగడలు.

తీటియందు కొర్రయొక్క మరనీలను తీసివేసి కావలసినవలకు గాలిని నింపుకొని మరన మనవటివలె తీసి

తీసి యెడల మిక్కిలిసౌఖ్య కరమైన తలదిం దగును. ఆ క్కరలేనప్పుడు మరనతీసి గాలియంతయు పోయినకే తీసులో గాలి ఒడియించి గాలి యందుకొనవచ్చును. ఇది శరోదాధ గలవారికిని, శ్రయాదీతులకును తదితర శ్రమసాహాయ్యమునకును మిగుల శ్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందుతు రుండిండు 1-కి అణాలు 0.8-0, రహితపుష్ప శ్రేణ్యము (586) చిరునామా:- ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, పెం. 6, పెంక శ్రీశక్తిపతి, సామాకాడపేట, మద్రాస్.

ఉచితము! కరిమశ్రద్ధవ్యముల రాజు నవీనము!!

ఆటో డిల్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆత్మార్థ వాసనయును కలదు. ఆల్ కహర్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాలి చొక్కాయై వైనగాని 2-కి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక వంతున వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అది భరించ నచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు ఈ తేనియండికా యీ ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాశస్త్యముగా నెలచును. కొరవడే వికలుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

బల 1/2 (ద్రాసు బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0	వి.పి. చాక్లి
,, 1 (ద్రాసు బుడ్డి 1-కి ,, 0.12.0	రూ. 0.4-0
,, 1/2 ఆవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2.0-0	శ్రేణ్యము

1299 ఆద్యుత నివారణ.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలక్ట్రోటానిక్ వెరల్సు

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును ముందు. నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మొదలు దిమ్మగా నుండుట, వనియం దెంతమాత్ర మిచ్చు లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లస్పష్టము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గుమస్తాలకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగువాటికి ప్రతి స్తమైన మందు. బలమును గలిగించును. అనేక పేలముండి ఇందువలన బాగుకడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు కరిగింపుము.

28 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

జింగ్లీయిండియా డ్రగ్స్ లిమిటెడ్ కంపెనీ.
పెం 155, సామ్యుసేట పతి, మద్రాస్.

ఆంధ్ర మహాసభలు.

I బ్రాహ్మణేతరసభావతి

ఆంధ్రమహాసభలారా, ఈ వర్షం మాంధ్రరాష్ట్రీయ సభ యంతరపురమున జరుగవచ్చును. దానికి అభ్యర్థన వెన్ను కొని యున్నదిగా! ఆంధ్రరాష్ట్రీయోద్యమము జనముల తమోపతీకృతి సొండుటకు బ్రాహ్మణేతర సభలైన వెన్ను కొనుటయెడల రయితలతో సంబంధము గల్గి వారి కష్టములు తెలిసిన బ్రాహ్మణేతర వెన్నుకొనుట శ్రేష్ఠతరము. ఏలయు రాష్ట్రీయసభలలో ప్రజోపకారకములగు తీర్మానము గావించుట మాభ్యోజ్యేమై యున్నది. రైతుల కష్టములును ప్రస్తుతపు ఇక్కట్లులు వారితో సంబంధముగల వారికే గాని తదితరులకు విధులముగావెలియవు. కావున వీరి కరయితాంక్షను తుపకారిగా జేయుటకును సర్వజన సమర్థముగా వెరవేటకును రైతులతో సంబంధము గల్గిన బ్రాహ్మణేతర వ్యక్తులైన బాగుండునని నాకు దోచుచున్నది. కావున నాంధ్రప్రభులు వీరి విషయము నాలించి సభాభ్యర్థన వెన్ను చేరదను.

చెన్నైపురి
11-8-19
ము. రంగయ్య.

II

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభ:—7-వ తేది గల యాంధ్రప్రదేశ్ కలలో ఈ సంవత్సరమున నవంబరు నెలన జరుగవచ్చు ఆంధ్ర సభలకు జి. వి. వెంకట రామయ్యగారి పేరు అభ్యర్థన వదలిక ప్రస్తావించబడి యున్నది. ఈవరణ ముత్తయ మైనదని నేనును తోడ బయలుదేరుచున్నాను. వెంకటరామయ్యగారు జన్మమున నరసరావుపేట 28 సంవత్సరముల కాలము నెల్లూరులో వర్ణముగా యుండినారు. ఈ జిల్లాలో గొప్పభూస్వాములుగ నున్నారు. తెలుగున చక్కని యుపన్యాసము చేయగలరు. వీరు భాషాప్రియుక్త రాష్ట్రీయభాగ సంవిధానము నభిమానించువారు. కాంగ్రెసు ఆలోచనలను ఆదరించువారు. వర్ణములను విషయమున దృఢ ప్రతిపత్తిగలవారు. శ్రేష్ఠ సభ యం దభిమానులగువారు. వారినిమీదల వీరిని ఆక్షేపించ తగదు. వీరిని యభ్యర్థనకర్తయవలె నరించుట అన్నివిధముల భావ్యమని మనవి చేయుచున్నాము. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ సంస్థిరమగు రని గోరుచున్నాము.—న. వెంకటరంగయ్య బి. ఏ, బి. ఎల్, తూ. కిరణరామయ్య బి. ఏ, బి. ఎల్, ఆల్లారెడ్డి, ముప్పరామ రెడ్డి బి. ఏ, బి. ఎల్, చిత్తరువుసూరే కొండయ్య బి. ఏ, బి. ఎల్, ముకుంద రంగారావులు, కాళనాథ్ కేశవరామూర్తి బి. ఏ, బి. ఎల్, నే. రామనారాయణులు బి. ఏ, బి. ఎల్, బి. అన్నాస్వామి అయ్యర్ బి. ఏ

III

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభాధివత్తము.

అయ్యో, ఈనెల 6-వ తేదిక వెలువడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో శ్రీ శ్యావతి ముప్పరావు పంతులుగారి యాజమాన్యము క్రింద జరుపబడిన రాజకీయ ప్రవరణ దీనిజనలో సంఘమున నమావేశములో రావోపు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభకు నెల్లూరు పురవాసులగు శ్రీ ఆచార్య ముప్పకృష్ణరావు పంతులుగారు, బి. ఏ, బి. ఎల్., అభ్యర్థనముగ మండల సభలన్నియు యెన్నుకొనుట యుక్తమని ప్రకటించబడినది. అంతరపురము ఆహ్వాన సంఘమువారు ఈ విషయమును గమనించుట మిగుల శ్యావముగ కన్పట్టుచున్నది. ఇంతవరకు జరుపబడిన ఆంధ్ర శ్రీభాగ్యకులలో నెల్లూరు మండలమునుండి ఎవ్వరను నియమించబడి యుండలేదు. మరియు శ్రీకృష్ణరావు పంతులుగారు మచ్చాను కాననసభలో ప్రజాక్షేమమునై కృషిచేసిన తో హితములగు కార్యములు మిక్కిలి క్షామనీయములుగ నెంచబడుచున్నవి. సంస్కరణముల విషయము చర్చింపబడుముగాని అభ్యర్థన వదలిక అవధికకాలముగ నుండ వారిని చేకొనుట మనధర్మమై యున్నది. శ్రీ కృష్ణరావుగారు వారి మరణముల నెంతమాత్రమును పాటించెనువారు గారు. న్యాయవాది వృత్తి సమర్థము కృతంది త్యాగబుద్ధితో తో నేర చేయుచున్నారు. రాజకీయ తరిజ్ఞానమునందును, ఆంధ్ర ఆంగ్ల భాషలలో వత్సర్యమునందును నిపుణులని పేరబడవీయున్నారు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ ఆభ్యర్థనకు తలంచెడు నాయకులలో వీరిొకరు. కాన, అన్నివిధముల సభ్యుల వదలిక క్రింతముగారు తగిలు న్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయలోని మండల సభలన్నియు, నసంతృప్తు ఆహ్వాన సంఘమువారు

కృష్ణరావు పంతులుగారి నేకగ్రీవముగా వెన్నుకొనదల గాక యని కోరుచున్నాను.

నెల్లూరు పురవాసి.

మా కార్యస్థానమునకు వచ్చిన రాజమండ్రి దివిజనలో సంఘ పుర తీర్మానములలో కృష్ణరావుగారి పేరు మండలసభ లన్ని యు వెన్నుకొనవలె నను కిఫారము లేదు. ఆం. ప. సం.

IV

అయ్యో, ఈనెల 28 మొదలు 29 వరకు అసంతృప్తము న జరుగవచ్చు ఆంధ్రమహాసభమున ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ యును ఒకటిగా సమ్మేళనముచేసి యొక్కరి అభ్యర్థన క్రింద నేయుధయసభల యుద్దేశములను చర్చించుటచే ఆంధ్రజాతీయ సభ కృత్యుత్తమునకు తగ్గునని ప్రతిపాదనలు పలువు రాంధ్ర సోదరులు వ్రాసికొన్న విజ్ఞప్తుల స్థాయిసంఘము వారుగాని తదితరాంధ్ర నాయకు లెవరనుగాని గమనించి సమ్మేళనవిషయక ప్రయత్నములు చేసినవారుకారు. ఇదిమిగుల కోచనియము ఈ రెండు సభలయొక్క యుద్దేశములు రాజకీయములే నగుటవలన రెంటి సమ్మేళనముగలన ఆంధ్రోద్యమోద్యేతులకు ఏంధ్రమై భంగము కలగ నేరదు. ఈరెంటికి సమ్మేళనము కలిగింపుచు ఆ సభకు నేర్పె యిడవల యునో యను సంజయము కొందరికి బాధవచుచున్నది. మన ఆంధ్రమహాసభ సభోద్దేశ్యముల లో యు ఖ్యమై నది ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ నయే గాన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభ యెడల నాయమిడిన సర్వజనామోదకరముగా నుండును. రాష్ట్రీయసభలకును కేరలలు రాజకీయములే గాని సా. ఫి. వాదితర విషయములు చర్చింపరాదనను నిబంధన లేమియు లేనందున ఆంధ్రమహాసభసభ కుండు జర్మింపబడ నతరవిషయములకు నేర్పమైన భంగమున కలగ నేరదు. అయినను సభలు జరుగవలసినకాలము నమిమించుచున్నందున నిపుడు సమ్మేళన కార్యమునకు బూరనను ఆది అతరస కార్యమై పుణ్యము మంతి ప్రజాహోదకరముగా నుండవని నా నమ్మకము. ఈసంవత్సర మీ రెండుసభలు ప్రత్యేకముగ జరిపించబడినను వైసంవత్సరమునండి యైనను ఈ రెంటినినేర్పి ఏకసభగా నడిపించుటకు నాయములు పూనుకొనురని నా దృఢమైన నమ్మకము.

రాష్ట్రీయసభాభ్యర్థకుల ఎన్నికవిషయమై బ్రాహ్మణేతర నాయకులలో నెరిగిన ఎన్నుకొనిన జనామోదకరముగా నుండునని పలువురు బ్రాహ్మణేతర సోదరులేకాక కొందలు బ్రాహ్మణ సోదరులు కూడ ప్రతిపాదనలు పలువురు విజ్ఞాపనములను ఎడతెగక పంపు కొనుచున్న ను ఆహ్వానసంఘమువారు గాని తదితర ప్రముఖులుగాని ఆవిషయమును తలపున తెట్టనందుకయే కాక నాలు వత్సర ద్వరి నిరాకరించుచున్నా ము. రా. శ్రీభో, రాజా పట్టాభిషేక రామయ్యగారే కావలయునని కొందలు పట్టువలతో నూచించుట యు, హాహ్వా సంఘమువారు నూచన లంగీకరించినట్లుండుట యు మిగుల ననయంజనము. మఱియు ఏమియు ననక మానముచాల్సియున్న గా! హాసమ్మోత్తరు రావుగారే కాక లయునని కొందలు నూచించుటయు తిరమే. ఇట్టి సందిగ్ధ కాలమున బ్రాహ్మణేతరని అభ్యర్థనగా వెన్నుకొనుట శ్రేయోదాయకమని పలువురు బుద్ధిచరులు విజ్ఞానోదయముచేసి వ్రాసిన వ్యాసములు తలపెట్టెయే ముందుకు బ్రాహ్మణేతర లలో తగువారెవరు లేండునా? ఆహ్వానసంఘమువారు దృఢ

భమున సట్టివారెవరు గోచరింపనియెడల ఈనెల 6 తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆ. నారాయణరావుగారిచే వ్రాయబడిన వ్యాసమును చదివినయెడల గోచరింతుడు. కనుక వారిలో నెరిగిన ఆహ్వానసంఘమువారు ఒకరిని అభ్యర్థనగా వెన్నుకొని బ్రాహ్మణేతరల కృత్యాంగు కేయుమరని దృఢముగ నమ్ముచున్నాడను. ఇంతవరకు బ్రాహ్మణేతరుల (హా) త్యాసావధుడల యు ననుటయే నాయుద్దేశ మని తలంచునది. బ్రాహ్మణేతరమని తలంచవలదు. హాసమ్మోత్తరు రావు వట్టాభిరామయ్యగారీ వదలిక నమ్ముకాగని మును గాదు. వారిభయము ననుమానరాజకీయ తరిజ్ఞానముల విద్యాంశులనుటలోక ప్రసిద్ధము. వారు నాకు యభ్యర్థియును అయియున్నారు.

గద్దె రంగయ్యనాయుడు.

10-8-19 90 పిదార్ యార్ కో వెలిసిధి, మద్రాసు.

V

అయ్యో, ఆంధ్రమహాసభ అసంతృప్తమున ఈనెల 28,29,29 తేదీలకు నూచునని ఆహ్వానసంఘము వారు (కమరించుచున్నారు. ఆ ప్రకారము జరుపుటకు అసంతృప్తమువారు సర్వవిధముల ప్రయత్నించుచున్నాను. అచటగల పురమండల మనసభ జరుపుటకును, కొన్ని గృహములయందు క్రిందిగలను దింపుటకును, పులయలవారి సృతియందు భోషింపు ఏర్పాటు గావించుటకును ఏర్పరచుకొనియున్నాను. క్రింది గలము 2 సభలకును కి ర్చును ఏర్పరచవలెండునను, ఈ సాజన 2 సభలు మామూలుప్రకారము జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘము వారు అభిలషించుచున్నాను. ఆంధ్రసభకు రావుసాద్దర్. సర్వేపల్లి వెంకటనరసింహ రావుగారు అభ్యర్థన నసంత దముతో నంగీకరించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభకు అభ్యర్థకుల వెన్నికొనవలసి యున్నాను. అచటభ సంఘములన్నిటికి తమ నియామకములను వెన్నుచుకొనుచు తంతులు పంపబడినది. ఆహ్వానసంఘమువారు త్వరలోచాడి అభ్యర్థకు నిర్ణయించి ఆహ్వానముల నంపబోవుచున్నాను. బ్రాహ్మణేతర డిగరైన లభిచిన బాగుండునని చాలయంది తలచుచున్నాను. ఆహ్వానములు 15 వ తేదియంద బయలుదేరులవు. అయిలేన్న ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ వాదియోదకసంఘమువారు సభల తేదీలను 80,81,1 పెట్టెంబడులను మార్చుటచేసిగాక ఆహ్వానసంఘము వారికి రింతించి యున్నాను. ఇది కేరలము మదరాసునుండి ఆంధ్ర ప్రభులుల క్వలాభిమునకు గాని అన్ని వైపువారి సోకర్యము నుగాదు కొంద మాహింసరమ్యుకు రాష్ట్రీయసభాభ్యర్థకుల శివభాగ్యము తయారచేయుటకు కృతధికారముగా యని ఇట్టికోరిక బయలుదేరెనని తోచుచున్నది. ఆహ్వానసంఘ మువారు వెన్నుచేరుకో మాడలసి యున్నది. ఈసభలలో వేరిన సర్వవిషయములు 15 వ తేదిలోగా స్థిరపడి చదువరులకు తెలిసి కాగలవు.

మద్రాసు,
12-8-19 } కో. శివరామకృష్ణరావు.

శ్రీ ప్రభుత్వము

కోపకపాత, ఆంధ్ర 9:—బుడాపెట్టు తంత్రి నార్త:—సోవియట్టులకు తొలగించినకుల కభివృద్ధియను నూతన ప్రభుత్వమువారికే నేలకొలదికుత్రి వాస్తవ ఉమ్మడిగ వచ్చినది.

భాగ్యవంతు తెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీరసాయనము	మంచాననలేపము
6 బొమ్మలు 8-4-0	6 బొమ్మలు గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాచుల బోగొట్టుకు	తామర నూనె
8 బొమ్మలు 1-12-0	8 బొమ్మలు గల సీసా 0-8-0	సీసా ద్వ. 0-10-0	డబ్బి ద్వ. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

వ్యాకింగు - పోస్ట్జెఖర్నలు ప్రత్యేకము. వ్యాటలగు ప్రతులు ఉచితము.

కొంతి విలాసము:
కండిట్, మదరాసు. } మేనేజరు, అయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.
55, ఆచారకృష్ణ పీఠ, మదరాసు.

ఆంగ్లేష పత్రికాభిప్రాయములు.

భారతదేశ స్థితి.

I నేపనుకృతిక

ప్రభువులను, కామనూన కలసి 14 గురు కల యొక సంయుక్త సంఘము భారతదేశ విషయముల గూర్చి యోచించుచున్నది. కామన్వెల్త్ ద్వితీయ పరిషత్తును పిచ్చిట కామన్వెల్త్ యొక్కయు, ప్రభువులయొక్కయు సభల సమన్వయమున ముంబాయి సంస్కరణ చట్టము యాచనము కమిటీవారి యెదుట నుంచబడినది. ఈ సంఘాభ్యుత్థుడు నెల్సన్ ప్రభువు పింఛా ప్రభువు మాత్రమే వీరిలో భారతదేశ ప్రతినిధిగా నుండును. 1917, ఆగస్టు, 20 తేదీని చేయబడిన వాగ్దానమున నెల్సన్ యుటలై ముంబాయి గారు ప్రజల పట్టిన బిల్లుల కార్యాచరణము మొనర్చుటయే యీ సంఘమువారి ధ్యేయము. అనగా, భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుత స్వరూపాలను లభింపజేయుట కొక విధానమును నిర్ణయించుటయే యీ సంఘము యొక్క విధియై యున్నది. బ్రిటిషు ప్రజలు పరిష్కరింపజేసిన సమస్య యంతకంటె తీవ్రమైనది. ఈ విషయమున నిరంతరము ఆలస్యమైనది కర్తవ్య ప్రభువు గారు తనదేశములను సాధించి యుండిరి. రాజకీయ దృష్టి ధనులతో చూచిన యెడల యిది గత్యుపాయము లెట్లగునో పోదు. కాని యీ రాజకీయ సమస్య మనకు ప్రాధాన్యము గాదు. ప్రభుత్వమువారు కొన్ని మూలముల నుండి అవలంబించిన కఠిన విధాన ఫలితమును సరిగ్గ స్థితియే మనము త్వర కడుటకు గారణము.

భారతదేశ వల్ల కల్గిన మై యున్న కష్ట దీ సంస్కరణచట్ట ముద్భవించినది. ఆదేశ స్థితినిగూర్చి యిచ్చు తెలిపినది బ్రిటిషు. నాలుగు మూలములకు బూర్వము రాజప్రతినిధి కానసభయందు కలెటు కానస మను పేరుగల యొకసూతన కఠినకానసము నిర్ణయమైనది. అసభయందలి భారతీయు లేక గ్రీకులకు యీ బిల్లును ప్రతిపక్షమున పెట్టబడినది ఇది కఠినవారి అమాదమును బడయజేయు చేయబడినది కానసభ్యులుగాని యితర భారతీయ నాయకు లెవరునదిని కనుకూలముగ లేదు. తేజవంద్యులను యీ కానసమునకు అనుకూలము చేయు ప్రజాసమావేశములు జరుపబడినవి. ఏ ఏ ఏ 6-వ తేదీ ముఖ్యముగ నెడ్వర్ట్ యుటలై యందలి ప్రజాసమావేశ ముపవాసములు చేసిరి. సత్కారమునాయకులు స్థితిగతులకు దక్కజెట్ట లేకపోయిరి. నెడ్వర్ట్ యుటలై యందు అల్లులు జరిగినవి. జాం బాయిలో గవర్నరు రాజచక్రములను అకాలి నిర్ణయించి. పం జాయిలో లెఫ్టినెంట్ గవర్నరు సర్ మైకేల ఓడ్యయారు గారి పాలన మారాష్ట్రమున అసహ్యమును, భయమును జనింప జేసినది. క్రైలు, రాల్ఫ్ మాత్రమే యీ సుధములుగా గల ప్రజలపై వరసిరంగులును, విమోచనమును యుపయోగించబడినవి. లాహోరు నగరమున, బాతీయ విచార చిహ్నముగ తమ మోపులను చూసి నందులకు కొందరు వయసు కచ్చినవారు నడి బీదలో కొరడాతో కొట్టబడిరి. భారత నాయకులకు ద్వీపాంతరవాసము విధించబడినది; వార్తా పత్రికలకు బిరుదులు బడినది; పౌరజైలులుగా కారాగృహముల నుంచబడిరి. పం జాయిలో నైక కానసము క్రిందికి పైకి పిచ్చిట, మున్నెండు కొత్తవారు నెడ్వర్ట్, బిల్లను మరణమునకు పాటుచేసి, కొందరికి చాలకాలము ద్వీపాంతరవాసము విధించిరి. లాహోరు నగరమున 1000 మంది కలకాలా విద్యార్థులు కఠినపడిరి. క్రొత్త లెఫ్టినెంట్ గవర్నరుగూడ ఓడ్యయారుగారి కర్తవ్యమున అడ్డుకొని కొనసాగించుచున్నట్లు కొన్ని భారతదేశ వార్తాపత్రికల మూలమున బెలియుచున్నది.

సర్ మైకేల ఓడ్యయారుగారి కలంబించిన బ్రిటిషు వ్యాపారమునకు తుదావరణముగ, ఒక గౌరవనీయుడగు భారతీయునికి విధించబడిన కఠిన గూర్చి బెలిపెదము. పారికిమలలుగా గూర్చుకొని బ్రిటిషు లాకాలలో పట్టపరీక్షయందు ప్రిక్షయై, భారతీయ పరీక్షయందు కూడ పూర్వభూమి. ఈ కఠిన సభామహారాజునకు ఆధికవిషయములలో నలహానియ్యుచుండెను; రాజ్యాంగ సంస్కరణోద్యమములను; యితర బిల్లు చూచినను అతివాది కాకాలము. కాలెటు కానసమునకు గాంధీగారి ప్రతిపక్షముగ ప్రారంభించబడిన సత్కారవాదోద్యమమున తీరి, లాహోరులో నియంత్రులను నడపించెను. ఈ వ్యాపార సమస్య కార్య మొనరించినందుకు వారికి

మకాలము గారు రాజప్రతినిధుల నేరము క్రింద ఆరెస్టుచేయబడిరి. వీరి ఆరెస్టుకు బూర్వము పంజాబులో నైక కానసము ప్రకటించబడినది. తక్షణమే ఓడ్యయారు ప్రభుత్వము వారు నిరంతర పాలనమునకు గడంగిరి. భారతదేశమున నైక కాన సమనగా క్రొత్తవియు; ప్రాతీనియునగు తాత్కాలిక కానసముల ప్రయోగముని యగ్రము. ఈ కానసములయందు తేని యితర నేరములను పరిష్కరించుట కధికారముగల సంఘము లేర్పరులగును. పారికిమలలు గారు ఏ ఏ ఏ 14 తేదీని ఆరెస్టు చేయబడి పంజాబునకు వాయవ్యమున నైక కానసమును వర్తింపని ఇసాఖేలు ఆచరణమునకు బంపబడి, అచ్చటికించి రాక్షాడవని ఆజ్ఞాపించబడినది. మేరీ తేదీని ఈ కఠిన మరల ఆరెస్టు చేయబడి లాహోరునకు గొనిపోబడినది. అచ్చట నాతడికి బిరుదులతో కూడ ముగ్గులు మోచును నెదుటయించబడి, కుదుర్దము చేయుట, రాజప్రతినిధులు చూపు గునెర మెలకొని విచారణచేయబడినది. ప్రభుత్వ కార్యకర్తలను వారియెడల గల భయము చే లాహోరు లో నిశ్చయ వారు తీరిన పక్షమున వారింప పీయకొనలేరి. అంతట నతడు ఆల్ఫ్రా బాదులో నున్న సర్దిగ్ నాయకులకు మోతీలాలు నెహ్రూగారిని తన కఠినగ నుంచుకొనెను. కాని నైకాధికారులు మోతీలాలు గారిని గాని, మరియే నాయకులను గాని పంజాబులోనికి రానియజ్ఞాడవని ఆజ్ఞాపించిరి. వీరు భారత రాజ్యాంగమంత్రి కీ విషయముల నొక పరిచయ కృతార్థము కాకాలకపోయిరి. ఈ విధముగ నున్న సర్దిగ్ నాయకుల అసహాయము యున్నాడు.

అయినను వారి కిష్టములుగా గారు తన అప్పీలుకు ప్రివీ కౌన్సిలునకును గొనిపోగలిగెను. నేటికి పంజాబులో ఆగ్రహ కేసులకు ప్రజలు భయకంపితమై యున్నది, నిస్సహాయులై యున్నవారు వేలకొలదిగలరు. ప్రపంచము దుకటకు క్రొత్త స్థితిని చూచుటకు రమింద్ర నాథ్ ఠాకూరుగారిట్లు బెలియుచున్నాడు:-

“మానవ జీవితములను ధ్వంసము చేయుటకు సర్వము ధనమధునికులను వారు నిరాశులగుచు, నిస్సహాయులను అగు ప్రజలపై నిట్టి కఠినచర్యలకు గురుకులగును, వారి చర్యలకు గా జరిగిన అసహాయము గాని, నైతిక సమర్థము గాని లేదని మనము నొక్కరికాని జేయవలసి యున్నది. పంజాబులోని మన సోదరులు అనుభవించిన కష్టములు భారతదేశమున ప్రతిభాగము నకును ప్రాకించిరి. రిక్తస్థితియగు ప్రజలమనసులను యిందు యందు కొంతమారు పురుషత్వము వారు త్యజింపించి, ప్రజల జీవితముగ కొన్ని గుణపాతములను నేర్పించిరి స్వీయభవనందముల గాని యిహముననున్నట్లు తోచుచున్నది.”

కావున విన్నపములు నిన్నయోజనములను, “పంజాబులోని ప్రభుత్వమువారి రాజనీతి దృష్టియు సంపదించు గుచున్నది” యు గ్రహించి రివీండు తన “సర్” బిరుదును తన ఆగ్రహాచిహ్నముగ వదిలివేసెను. వీరవాక్యము లితర విషయములపట్టి సమర్థింపబడుచున్నవి. ఇందుములమున సంస్కరణములకు చచ్చించుటకు తగిన స్థితిగతులు భారతదేశమున గాన రాజనీ ముంబాయిగా రెంగియే యుండవచ్చును.

ఈ క్రొత్త హిందూస్థానమున అధికారుల కఠినచర్యలకు ఆపుట ప్రధమమున అవ్యవసరము. అలాచివేయబడిన కల్లలముల గల పంజాబుదేశము సామ్రాజ్యమున కపాయకమునని యెల్ల రమున తెలియును. ఒకవంక కఠిన విధానములను జరుప ప్రజలను నొక్కొకటి, విడత సంగ్రామములకు కల యునైకములను గూర్చునపు డాదేశమున కీర్తింది, యిందు మూలమున రాజభక్తి ప్రభుత్వము మనవంకకు లాగుకొనుచున్నామనుట కట్టిగ్రహ. మరియు, ప్రభుత్వస్వభావము నుదారవంతము గావించుచు, ముంబాయి చట్టమును గూడ మార్చుటకర్తము. దీని ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి చూచినయెడల నిది బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము కఠినపరిపదని తోపకపోదు. నాయకులు కమిటీ యెదుటనున్న యీ బిల్లులో సెకండ్ గొప్ప లోపమున్నది. ఇందుగానవచ్చు దృష్ట్య చాలనా విధానమే యీ కానస వరాజమునకు కారణ భూమిగును. ఈ సంస్కరణముల నాటంకపరచుకొని నివిలు సర్వము కాభాగితి నిది నెలకొల్పియున్నది. ఈ విషయమున అధికారులకు మార్గాంతరములేదు. 1917-వ సంవత్సరపు ప్రకటన మొక వాగ్దానము. కర్తవ్యముగూడ ఇందలి సత్యమును వెల్లడించి యుండిరి.

ఆంగ్లేష పత్రికాస్థితి.

కొంచెమునుకూలముగ లేకపోవుట.

చాంబర్లెయిగారి ప్రభుత్వతరము.

లండను, ఆగస్టు 7:- ఆంగ్లేష పత్రిక ఆర్థికస్థితిని గూర్చి పార్లమెంటు సభ్యులు ప్రశ్నింపగా వారికి చాంబర్లెయిగారు సమాధానము చెప్పిరి. ప్రస్తుతము ఆర్థికస్థితి విషయము గనే యున్నది. పార్లమెంటును కూలద్రోయుటకు కొందరు ద్రోహము యత్నించుచున్నారని, వారి యత్నములకు చాంబర్లెయిగారు ఖండించిరి. వారి ప్రయత్నములు విఫలమగుటకు ఏమి చేయవలసియుండనో దానినంతట ప్రభుత్వము వాల్చునో యును. ప్రస్తుత దేశయందు ప్రజల సద్భావమును, వాల్చునో దానియు అవసరము. వ్యయమును తగ్గించి వేతనములను కష్టపడుదాము ఎత్తున యున్నట్టి నునట్లు చేయవలయును. అట్లు చేయనియెడల మనము అప్పులపాలై పోవుము. ఆదాయవ్యయములస్థితి అంత అవకూలముగ లేదు. ఆదాయము పత్రమును సమర్పించినప్పటికంటె ఇప్పుడు ఎంతయో వ్యయము మంజూరుచేసిరి. నైపులకు ఫించనము ఇవ్వవలయును. ఆ వ్యయము యుద్ధమునకు ప్రారంభించిన వ్యయములో సగమున్నది. సేనకు, వారి కార్యమునకు, పోలీసువారికిని తీరము లేకున్న చేయబడినది. పౌనోపాయములకు దృఢ ఇవ్వవలయును. అహంకారముల విషయమై తనచేయుట కొక మంత్రనగ్రము నిర్వికలయ్యెను. ఆయోగ్యము మరి కొంతకాల ముండవలసియున్నది. ఆయంత్రనగ్రము పరిచేయుటకు 7 కోట్ల పానులు కావలయును. అసామ్య ఇప్పట్లో ట్రెజరీకి చేరదు. ముందునంతర్వేదికను దీర్చిగతులు మూలముగ నుంచునని తోచెను. వ్యయమును బాగా తగ్గించినగాని ముందునంతర్వేదికను క్రొత్త పక్షము చేయవలసి యుండును. క్రొత్త వ్యయముల విషయమై పార్లమెంటు సభ్యులు బాగుగ యోచించవలయును. ప్రభుత్వమువారు చేయు ధనసాహాయ్యము తగ్గించి తరువాత పూర్తిగా మూలములయే కమయ దేశమున వారు నడిచిరి. స్వల్పభరితుడు కష్టములకు సమర్థిగ రియాయతుల కలయును. అందులకు నది విశేష మున్నాసపోయి బాగా దెబ్బ రాగలదు. అమెరికాలో మారకపువర అనుకూలముగ లేదు. అది మనకు మంచిదాదు. దానిని త్వరలో చక్కజేసినగాని బీదసాదలకు, ధనవంతులకు చిక్కుకలుగును. దూరగాభ్యుత్థుల ప్రభుత్వమువారు ఆపివేయదురు. సామ్యము పొందికగ భర్త వెట్టుచురు. వ్యయమును తగ్గించివేయదురు ప్రతివాని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొందుని ప్రజలు భయపడ నక్కరలేదు. ప్రజలలో వికమత్వ ముండవలయును. యుద్ధకాలములో వారికెట్టి మనోనిశ్చయ ముండెనో ఇక్కడట్టి కష్టము ముండవలయును. ఇక్కడ దీనియే యంతరము. ఇంతకంటె క్రొత్త పుస్తకమును విషయములేదు. భర్త బాగా తగ్గించివేయవలయు నని వారు నడిచిరి.

ఆస్త్రియా సంధి.

వ్యూహము, ఆగస్టు 6:- ఆస్త్రియా ప్రతినిధుల సూచనలచేసినవి.

Vitafer The Greatest of all Tonic Foods is a nerve-food which may be taken absolutely without risk of overstimulation or reaction, and with entire medical approval, because it rebuilds natural forces and replaces the daily expenditure of nervous energy. 4-oz. 8-oz. Re. 1-12, Rs. 3-12. Obtainable from Spencers, Madras and Branches. Image of a man on a horse.

మాతన శాసననభిలోని కొందరు సభ్యులు.

శా॥ పితాపురం రాజగారు.

శా॥ రావుసాహెబ్
ముత్తయ్య శ్రేష్ఠిగారు.

శా॥ రామనాథపురం రాజగారు.

శా॥ టి. రిచిమండుగారు.

శా॥ రావుబహదరు పిట్టి త్యాగరాయ శెట్టిగారు.

శా॥ గిప్పర్థుగారు.

శా॥ భూపతిరాజు వేంకటపతి రాజగారు.

శా॥ వి. కె. రామానుజాచారియారు.

శా॥ కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు.

మదరాసు శాసనసభ.

12-8-1919.

తేదీదిను మద్రాసు 11 గంటలకు మదరాసు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను.

దేవులపాప, టాడునాంటు, భానుబాదర మల్లీశ్వరరావు, ఎన్. కృష్ణాచారి అయ్యంగారు, ఏ. వి. జి. కాంధేయ, సామిదేవి, ఎన్. కామయ్య, ఎల్. జి. వారిసు, రావుబాదర టి. ఎన్. కేశవమూర్తి, రావుబాదర ఎన్. కుమార్తె, బి. వి. నరసింహఅయ్య, టి. ఆర్. రామచంద్రఅయ్య, రిటిరేషన్, ఇ. ఎఫ్. లోయరు, జి. కామయ్య, టాంగరు, కర్ గార్డను (ఫెడరల్, రిపబ్లికన్, సహ, డెమోక్రసీ, విజయరామ అయ్య, కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులు, పి. కామరాజు రాజా, రామ నాథపురం రాజా, దివాను బాదర టాంగరాయ (కే) ప్రి, పూకెమిరాజా, రావుబాదర. టి. బాలాజీ రావుబాదర, డి. మధురాజు, రెండు మేజర్లు, బి. వెంకటపతిరాజు, బొమ్మిలిరాజు, రావు సామెలు టి. నంబూరిపాప, టి. రివియంకు పి. కె. రామబాదర, దివాను బాదర టి. జి. కామయ్య, మేజర్ జనరలు. టి. గిరీష్, ఎన్. చిత్తరంగిరాజు, రెండు శాసనసభ, మహారాష్ట్ర, మహారాష్ట్ర, రావుసామెలు మల్లీశ్వరరావు, మహారాష్ట్ర, ఉన్నామసామెలు బాదర, మహారాష్ట్ర, సామెలుబాదర, అన్నయ్య రెండు మరల్లాయు బాదర, గార్ల సభలంకరించి.

క్రొత్త సభ్యులు.

క్రొత్తగా నియోజిత బడిర వారు నియమించబడిన వారును సభ్యుల పేరులును కార్యదర్శి తెలిపెను. క్రొత్తసభ్యులు ప్రమాణములు చేసిరి.

మదరాసు గవర్నరు వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారు ప్రభ్యుగారి పోన ఏ.సి. డబ్ల్యు. రెడ్డి నెంబు బొంబు ఏ.డి. సి గార్లతోను సభాధివనమునకే తేది అధ్యక్షతన వహించిరి.

1919-20 సంవత్సరపు చెన్నపురి వ్యవసాయపు చీదల వ్యాపక చట్టములను 1919 సం॥రపు మదరాసు గవర్నరు పాలక చట్టములను రాజ్యపరిషత్తు 1919 సం॥రము ఏప్రిలు 12-న తేదీని జూన్ రెండవతేదీని వరుసగా ఆంగీకరించిరి గవర్నరుగారు తెలిపిరి.

మహారాష్ట్రముల వివాదములను, వివాదావిచ్ఛేదములను, స్వచ్ఛందముగ నెయ్యబడియు చట్టములనుగూర్చియు 1918-19 సంవత్సరపు చెన్నపురి గ్రామకేరీల (క్రొత్త) చట్టమును సవరణచేయుటకు పరిపాలించబడిన చట్టములనుగూర్చియు వచ్చినశిక్షలను కార్యదర్శి చదివెను.

యొద్దము జయప్రదముగా పూర్తియగుట-సంధి చేయటం.

మా॥ డి. వెంకటపతిరాజుగారు జయప్రదముగ యొద్దము పూర్తియై జర్మకుల క్రొత్తము సరిపెండులకును సంధి చేయబడినందులకును శాస్త్రసార్వభౌమమునకు సభవారి రాజభక్తిని తెల్పు తీర్మానమును మా॥ రాజుగారు రుపపాదించిరి.

మా॥ జేనదాసు గారు రుపపాదించిరి. యొద్దపరిశ్రమను (కీ శాస్త్ర సార్వభౌమము యొద్దముగూర్చి తీసుకొనికొద్దను వివరించిరి.

అధ్యక్షులును సభ్యులును యీ తీర్మానము తేలికగా నంగీకరించిరి.

మా॥ అజిజుద్దీన్ గారి మరణము

అజిజుద్దీన్ గారి తేలికను దేవులనుగారు వివరించి వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుట కొక తీర్మానము రుపపాదించిరి.

తీర్మానమును గూర్చి చర్చ ఏమియును జరుగలేదు.

సభ్యులందరు సంగీకరించిరి.

డాక్టరు సాయుగి గారి మరణము.

సాయుగి గారి తేలికను వెంకటరావు శర్మ, 1918 మునము 1918 జరుగను మదరాసు కార్యకేమను ప్రతినిధిగ యుగారు శాసనసభయందు పనిచేసిరి సాయుగి రాజ్యాంగ విషయములందు చాల తెలిసినవారు. స్థానిక కృషిపాలన విషయమున ప్రతినిధులు. వెంకట మదరాసు నీటి మునిసిపల్ టిల్లు అందర్నమున శాసనసభకు నియమించబడిరి. వీరిమరణము వలన తేలికను చాల నష్టము కలిగిన దని మా॥ డి. వి. నరసింహఅయ్యగారు నడిచి వీరి మరణమునకు ఈ సభవారు దింతిలెను వీరి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నా రు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

మా. ఉన్నాను సామెలు బాదుబాదర గారు వదిలిరి. మా. వెంకటరావు గారు డాక్టరు సాయుగిగారి కృతినేంచి ఈ తీర్మానమును బలపరిచిరి.

తీర్మాన ముమోదించబడినది.

శాసనసభా నిర్వాణము.

ఈ శాసనసభను తిరిగి నిర్వహించగలదన్నాను. ఈ శాసనసభయందు అధికార సభ్యుల సంఖ్య కంటే, అసభికార సభ్యుల సంఖ్య ఎక్కువగ ఉండుటకు నేను గోయన్నాను. ఈ విధానముచే శాసనసభయందు సరియైన ప్రాతినిధ్య మేర్పడును ఈ రాజధానియందున్న అన్ని సంఘముల ప్రతినిధులకును శాసనసభయందు ప్రవేశము కలుగును.

అసభికార రాజ్యాంగకార సభ్యులకు తేలికయు ములందు హెచ్చు బాధ్యతలుగలటకే నేను వారి సంఖ్యను హెచ్చించితిని. కొలది కాలముననే రాజ్యాంగసంస్కరణలు లభింపవచ్చును. వాని ననుసరించిగూడ శాసనసభయందు అసభికార సభ్యుల సంఖ్య హెచ్చించబడినది. అసభికార సభ్యుల బాధ్యతలు గూడ హెచ్చించి.

ఇకనుండు జరుగునట్టి శాసనసభలయందు విద్యావిషయము చూస్తూ విషయములనుగూర్చి శాసనసభ్యులు తీర్మానములను ప్రవేశపెట్ట గోయన్నాను తేలికను చాల లాభకరమగు విషయములనుగూర్చి చట్టములను చేయగోయను నుక పాదింపబడు తీర్మానముల నామోదించుటకు నేను సంసిద్ధుడనగా నున్నాను. బొంబాయి రాజధానియందు అసభికార సభ్యుల సంఖ్య, అసభికార సభ్యుల సంఖ్య కంటే హెచ్చించబడినది. అసభికార సభ్యుల సమాఖ్యలో పరిపాలనమును చక్కగ పానది. శాసనసభయందు అసభికార సభ్యుల సంఖ్య హెచ్చించబడుట యనగ, పరిపాలనమునందు కృషిల అధికారము హెచ్చించబడుట యగును. అసభికార సభ్యుల బాధ్యతలు హెచ్చుటగూడచేయవలెను.

కృష్ణా డెల్టా కష్టములు.

రయితులకు హెచ్చుక.

II

వెంకటేశ్వరరావు అకట్టుపై పెద్ద పట్టుక పెట్టించుట చే నీరు నిలువజేసికొని వరుపు వచ్చినపుడు చాలినంత నీటిని నష్టముచేయవచ్చునని (వాసినిని. ఇంతియగాక ఈ పద్ధతిలన హెచ్చు పట్టుకభూముల కొన్నింటికి మూడు నెలలపంటకు తగు నీటి కనపని ఏర్పాటు చేయవచ్చును. ఈ పద్ధతినిగూర్చి కృష్ణా నీరసమయ్యంగారు గారు వివరముగ విచారింపి దాదాపు 50 నెల ఎకరములకు నీరుగూర్చున్నది స్థిరపరిచి రిపోర్టు వ్రాయు గా గవర్నరు మెంటువారు నైతిక ఆంగీకరించియున్నారు.

సామాన్యులకు జులై మొదలు అక్టోబరు అఖిరవరకు కృష్ణలో కావలసినంతనీరు దొరుకుచున్నది. వెంకట. పి. డి. క్లాసుల విచారణ వచ్చినపుడు, ఈ రికార్డు పెట్టగా అప్పటి కలక్టరు టూర్నింగు దొరగారు, సంపూర్ణముగ విచారింపి 19 సంవత్సరములలోను రెండు సంవత్సరములు తప్ప మిగిలిన 17 సంవత్సరములలోను కృష్ణయందు తగు నీరునష్టము కాబడుచున్నదని స్థిరపరిచి సమీక్షా క్లాసుల రద్దుపరచియున్నారు. గతవత్సరమునటి వివరకాలము వచ్చినపుడు తప్ప మిగిలిన సంవత్సరములలో నువ్వములు, బ్యాంకులకి తూర్పు అక్టోబరు, మొదలగు చిన్న పంటలను నుఖముగ పండించుకొనగలచ్చును. ఇంతకు పోలేయేముగ కాలుముల ఏర్పాటుకాబడి వానిని అక్టోబరు అఖిరవర మూడునెలలు ముందు అట్లుచేయబడినది ఈ నూతన మగాడి రైతులు పెద్దపంటలను పెట్టుటకు వచ్చుతము మగాడికి ఇబ్బంది కలగజేయకు. ఈ క్రొత్త కాలములను, అందుకై కాలగిన తూములలో నూములను కొంతకాలము కావలెను. కాని ఇందుకై వచ్చుకు ఒక్క సంవత్సరము గాతగిన ఆదాయము గవర్నరు మెంటువారు కృషి పరచునెడల వారికి కాల్వలముగ దాదాపు మూడులక్షలు ఏ టేటును స్థిరముగ రాగలవు. ఈ యేర్పాటు చేయుటకు తగు భూములు వోగిరాల వద్దను రామరాజుగారి కేసులోను, బంటుమిల్లి పోలీస్ కాలులకిందకు అనేకముగ గలవు. వచ్చుతము వీటియందు ఏమాత్రము లాభమును వచ్చుటలేదు. నీరు నష్టముచేయునెడల కృష్ణలో మంచి మగాడి భూములు కాగలవు. కాబట్టి ఈ విషయమున గవర్నరు మెంటువారు తగు శ్రద్ధపుచ్చుకొనవలెనని రైతులు ఆందోళనము చేయుచుండ వలెను.

ఇకను సర్వవిధముల శాశ్వతమునకు తగినట్టి కృష్ణా రిజర్వాయను పోజెట్టునుగూర్చి వ్యక్తమున మరచియున్నాము. ఈ పోజెట్టు రిజర్వాయనుగారికి అంతరించినట్లు కనబడుచున్నది. దీనిపేరైనను తలచిన వారే లేరు. దాదాపు మూడులక్షల ఎకరముల వరకు పల్లము సాగుచేయకొనుటకు నీరుగూర్చినట్టియు, తద్వారా అభిమాధును మెండు లక్షల పుట్ల భాగ్యమును జేయవచ్చునట్టియు, ఈ పోజెట్టుకు వెంకటేశ్వరరావు మెంటులకు, తేలికను కంటే నష్టము కలుగుచున్నది, గవర్నరు మెంటువారు గాని, క్రెటా నాయకులు గాని, రయితులు గాని, తలపెట్టుకుంటు చాల విచారకరము. ఈ పోజెట్టు కలన లాభము కలదా లేదా యను సంశయము కలిగి, రెండు పర్యాయములు వెంకటేశ్వర మెంటువారు. ఇదియును గాక, కడక కర్నూలు కెనాల్ వలెనే, కృష్ణ నీటిని పల్నాడు నీరు రయితులు ఉపయోగించు కొననియును, వారి భూములు మంచి ప్రత్తికొండకు భూముల గుటలనన, వారికి కల్లపు పంటలన లాభము లేదనియును, తిద్రిత్యా ఈ పోజెట్టు నష్టభూయిష్టమగుననియును కొంత నిరసన జూపిరి. పల్నాటి నీరువారు నీరక్కురలేదన్నను, అట్టి నీటివంటిను కృష్ణా తూర్పువద్దకుర డెల్టా రెంటిలోను రెండవ పంటకు చాలియున్న భూముల నేకముగ గలవనియు, వాటికి తగు వనరేర్పరచిన యెడల, ఈ రైతుల వలననే యాభివృద్ధి నీరు ఉపయోగించబడుననియు, జవాబు పంపిమిదట, నై అధికారుల ఊరకుండిరి. నైవారు వంకలు వెంకటయేతప్ప, తేలికనుకు మహాకళారియగు కార్యముగ దా కొంచెము లాభము తక్కువగనున్నను, ఈలాటి పోజెట్టులను పూనుకొనుట రాజభివృద్ధి మని ఉపాసించరైరి. ఇంతయేల, గోదావరి అకట్టు విషయము గు రిపోర్టులు చదివిన యెడల, అప్పటి నై యధికారుల ఇప్పటి వారి వలెనే "ననేమిరా" యను వాక్యమువలెయోగింపగా, మనస్సి కాటనుగా రెట్టి జవాబురచ్చికోచాడతగియున్నది. కాబట్టి, నిరసనజేయు స్వభావము మాములుగ నున్న జే గాని కాటక దొరవంటి యింజనీరు మాత్రము తలస్థించుట దుర్లభము.

ఈ పోజెట్టు మంజూరై సంపూర్ణముగ నీరు నష్టము లభ్యుగునెడల, మంచి భూములలో చాలవరకు చెరువు, వరుపు మొదలగు తోలులపై మెండువని రైతు లిప్పటి కంటేను వెక్కు రెట్లు లాభమును సంపాదించు కొనవచ్చును. కొన్ని మగాడి భూములలో రెండవపంట పండించుకొని దాదాపు రెట్టింపు లాభమును పొందవచ్చును. ప్రస్తుతమున, అకట్టు మొత్తము సమాప్తమైనదని మంజూరు చేయకపోవుట వలన వెక్కువల ఎకరములు, మగాని ప్రక్కలను మధ్యను ఉన్న హేతువుదేర, ఏ వైరుకు అక్కురింప రాక వీర్లుగా ఉండుట తలపెట్టుచున్నది. ఇదియును గాక కొన్ని నెల ఎకరముల గరపభూములు వృథగా నుండున్నవి. ఇకన్ని యు మంచిపంట భూములు కాగలవు. ఈ పోజెట్టు తయారగునెడల నీటి యద్దడి యనుమాటుపోయి, సాగుజేసినది మొదలు అకసము. వంకజా మగొను, మేముని పోర్టియను, నిమ్మలమైనవచ్చు కాల్వనీటికి బదులు కండ్లనీటిని, దెచ్చుకొనుచు, పండేరిగిన పంటకుప్పలో జీవనరకు మన మనభవించుచున్న దిగులుబాటు వెంటనే వదిలిపోవును. ఏలాభము లేకున్నను, ఈ మనోకష్టమును రైతులందరి తొలగించుట రాజభివృద్ధికాదా! రహితుకంటే అధికము కాదుగదా, సమము కాదుగదా, సగమైనను శిక్షులుగాని కష్టముగాని చెల్లించెను రైతులుకానినా రెండు గలకోవాపరలయును. కాబట్టి, మనము సరియగు నాందోళనము నల్పితి దీని మనకుల్లాభము లభ్యము కాగలదు. ఇకనైనను రైతుసోదరలు మెల్లములు యుచిరము.

బందరు } వే॥ వెం॥ సుబ్బారావు.
2-8-19.

సంస్కరణముల సంఘము.

బందరు, ఆగస్టు 7:- విచారణ యందు విశేషములు లేవు. అలివారుల సాక్ష్యము సంఘసభ్యులలో వారి మిత్రులకుగూడ అతిశయోక్తియందు తోచెను. కూర్మారెంకట రెడ్డినాయుడుగారు సాక్ష్యులగవారును వ్రాసిపంపిరి మంగళవారమునాడు విచారణ జరుగును. సోమవారమునాడు సాక్ష్యమిచ్చుటకు రామారాయడింగారిని కొరికిగాని వారింకను వ్యవధి కావలెననిరి. కార్మికసభలో మహమ్మదీయులకు వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారి కరకాళిమయ్య బతుకని నాయకులు వాగ్దానము చేసిరి మదరాసు టైమ్స్ పత్రిక ప్రత్యేక విలేఖకుడు బందరు నగరమున నుండి తిరిగివార్తను పంపెను.

స్థానికాది వార్తలు

సర్పారావు పేట తాలూకాలో:—దీనికి రూప న గుంట హనుమంతరావు పంతులుగారు ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడి టెలు తెలియచున్నది.

టర్కీ నాణెములు:—టర్కీదేశపు నాణెములను నోటును గలవారు కలకత్తాలోని యిండియా కరెన్సీఆఫీసులో మార్చుకొనవచ్చును. 100 ప్లాష్టరుల టర్కీపానుకు 18-8-0 రూ లకు ఇయ్యబడును.

దక్షిణాఫ్రికా టపా:—దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లు టపా ఈ నెల 15-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 8 గంటలకు చెన్నపురి జనరలు పోస్టుఆఫీసులో కట్టివేయ బడును. టపా కొలంబోమీదుగా వెళ్లును.

పల్లెసెటి బోర్డు:—దొరతనమువారు పత్రికా సంపాదకులకు వందదశమని ఏర్పరచిన పత్రికల నన్నిటిని కట్టిపెట్టి బోర్డు కార్యాలకు గూడ పంపుటకు గవన్న మెంటు (క్షమ) కూపర్నింటుకు అధికార మియ్యబడినది.

నాకానిర్మాణ సంఘము:—మ. ఆర్. బి. పుడు, వి. సి. ఎస్. గారి స్థాపనన పరిశ్రామిక కాభాధికారి (ఇండస్ట్రీ)కు డైరెక్టరు) ని నాకానిర్మాణ సంఘాధ్యక్షుడుగను మ. సర్ ప్రాన్సిలు క్రింగు. కే. సి. వి. ఇ. గారి స్థాపనన హెచ్. హెచ్. జి. మిచెలు. ఓ. బి. ఇ. ఎమ్. వి. సి. ఇ. గారిని సభ్యులుగను చెన్నపురి గవర్నరు సంఘమువారు నియమించిరి.

“నాన్నిను” స్టీమరు:—ఈనెల 2-వ తేదీని ఈ స్టీమరు బొంబాయికి వచ్చినది. 200 మంది ప్రయాణికులు బొంబాయిలో దిగిరి. ఈస్టీమరులో కొందరికి ప్లేగువ్యాధి కన బడటవలన పోర్టుసెమవద్ద నాపివేయబడినది. అచట ప్రత్యేక కాలలలోను వైద్యకాలలలోను పరియాణికులు చాల శ్రమ పడిరి. వీరు బొంబాయికి చేరుటకు ఆరువారములు పట్టినది. ఆరువారములలోను వారికి కలిగిన శ్రమను వారు జన్మమధ్య మున మఱవరు.

కటార్పూరు అల్లరులకేసు:—ఈ కేసు లో తీర్పుచెప్పబడెను. 165 గురు ముద్దాయిలలోను ముగ్గురు మహంతులకును ఒక డాక్టరుకును వృద్ధుడగు నొకధనికునకు ను మరి ముగ్గురికిని మొత్తము 8 గురు హిందువులకు ఉరిశిక్ష యును 185 గురికి యావజ్జీవదీప్తిపాంతరవాసశిక్షయును విధిం పబడెను. పండాలలో ముఖ్యులగు వారి కొడుకులకును ముగ్గురినిపలు కాన్సిలరులకును జమీందారులకును ధనికులకును గూడ దీప్తిపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడెను. హరిద్యారు యూ నియను ముగ్గురినిపలు సైకటరికిని ఒక పోలీసు సబుయినస్పెక్ట రుకును (హిందువు) చెరి 7 ఏండ్లు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. 20 మంది వదలివేయబడిరి.

నేషనలు ఎడ్యుకేషను సొసైటీ:—ఈసంఘ మువారి వార్షిక నివేదికను చెన్నపురి రాజధానిలోని (కలేజి ఏటు స్కూలు) పాఠశాలల కన్వీటికిని పంపబడినది. పరిష్కా యర్హతము పట్ల సంఘమువారి భావము ప్రకటింపబడినది. ఈ పరిక్షలభాగను కిక్కించుటకు మాచవలను చేయుచు ఎఫ్. టంజుగారు ప్రాసిన ఎన్. క్రొంగు (ప్రతులు చాలపాచ్చుగా విక్రియింపబడుచున్నవి. క్రస్తుతము పరిష్కారలను విఫలమను చేయు విధానము పట్ల ప్రపటకుల వైఖ్యమును స్పష్ట మొందించుటకు సంఘము వారి ట్రీ సాధనముల నవలంబించిరి. విద్యార్థుల సడగ ద్రోహుట కేర్పరచబడిన స్కూలు వైఖు పరిక్ష మున్నగు విశ్రవిధానములను గూర్చి చర్చించుట కిదియే సాధనము. విద్యాసంస్కరణములను గూర్చి శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుటకు చెన్నపురియం దొక సంఘము కేర్పరచ కలసిన అదను కలుగలేదా అను ప్రశ్న ఇప్పుడు కలు గును. యువజనుల యువకుల శ్రేయమును గోరు పాకు లీవిష యమున శ్రద్ధసహించి అద్యాయ 904 టపా వెట్టై అని నాకు ప్రాసిన నే నట్టి సంఘము కేర్పరచుటకు ప్రోత్సహించెద నని అన్వేషింటు కిక్కిరి (నేషనలు ఎడ్యుకేషను సొసైటీ, మాకు ప్రాసెను.

పంచమధర్మపాఠశాల.

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తెరచుట.

చెన్నపురిలో పెరంబూరు మూడికాశ్రమంలోని బాల బాలికల కొలకై ఆ ప్రపంచమాభివర్ధక సభవారి యాజమాన్యముక్రింద నొక ధర్మ ప్రారంభపాఠశాలయొక్క ప్రారం భోత్సవము ఈ నెల 11-వ తేదీని ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులును ఆంధ్రప్రముఖులునుగు మ-రా-శ్రీ కాశీబాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి చే నెరవేర్పబడినది. పంచమల యభి వృద్ధినిగోలు చాలమంది శ్రీమంతు, పురుషులును, సభనలంక రించిరి. పంచమలమూడ గుంపులు గుంపులుగా వచ్చిరి. నాం దుగ, కొంతసేపు చక్కగా భజన జరిగినది. పిమ్మట, ఇప్ప గుంటు మల్లు కృష్ణయ్యగారు, ఈశ్వర ప్రార్థనము గావించిరి అనంతరము శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు పాఠ శాలను తెరచుచు పంచమ లభికముగా నిర్వహణసంపి ప్రాచుఖ్యమునకు రావలయుననియు విద్యనభ్యసించి యాద్యో గములలో ప్రవేశించుటకన్న తమకులభ్యుత్పన్నే యవలంబించి దేశముయొక్క ద్రవ్యమును వృద్ధిచేయుటయే యెక్కువ లాభ కరమున దేశాభివృద్ధికరమును అయినపని యనియు విద్యకుల ననే పూర్వము వాల్మీకి, నందనూరు, మున్నగు పంచమలు మహాత్ముల పద వి కి వచ్చి మన దేశ కి యు లం దటి యొక్క గౌరవమునకు పాత్రులయిరయ్యు, పంచమల కితరు లెరిక తోడుపడినను, నెంత యభిమానము చూపినను, స్వాభి వృద్ధిపై నిభిలాప, బ్రయత్నము, పంచమలలోనే పుట్టినగాని సహజమైన వృద్ధి కలుగ నేరదగయ్యు, పంచమల గృహ నిర్మాణము, ఆరోగ్యము, విద్యాభివృద్ధి, కుటుంబ సంరక్షణమునకు సరిపోవు వ్యాపారమైన హాలి యెట్టివన్నియు చాలవఱకు ప్రభు త్వమువారు నెరవేర్ప సమర్థులనియు, పంచమలను నిశ్చయల వలె గౌరవర్తమగు స్థితికివచ్చునఱకు తమ ప్రయత్నములు విడువనూడ దనియు, మిక్కిలి ప్రోత్సాహకరమగు మాటలు చెప్పిరి.

ఆ తరువాత, పాఠశాలయందు చేరదలచినవారందఱు పాఠశాలలోకి బోయి చిరునగవులతో గూరుచుండిరి. విద్యా ర్థులకును, అచ్చట సమావేశమైన వారికిని వేంకటసుబ్బయ్య పంతులుచూపుచువారు కొన్ని హితవాక్యములు చెప్పిమోదట, కథ్యులకందఱకు, మితాయి, కళాదీ, అరటిపండ్లు, తేనెలు పంచమలచే పంచివెట్టబడినవి. రాత్రిఎనిమిదింటల కింద సభ్యుల కొలహాలులతో నుగిసినది.

ఇచ్చట సమావేశమైన పంచమలందఱు నీపాఠశాల యెడను తమ యభివృద్ధినిమ మమునకు మిక్కిలి యత్నావ మజాపుచు తమ పిల్లలు ప్రారంభవిద్యనే కాక ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుట కైదు సదుపాయములు చేయబడునని గ్రహి చుచున్నట్లు ప్రశ్నలడిగిరి.

కీర్తిశేషులగు వి. గోపాలయ్యగారు:—చెన్నపురి రాజధాని కరణ కమ్యునభకు పోషకులును అధ్యక్షుడు నగు వి. గోపాలయ్య (బి. ఏ. బి. వి. తంజావూరు ఎక్జిక్యూటివు యింజనీరు) గారు చనిపోయినందుకు తమ సంతాపమును తెలు పుటకు నెల్లూరు కరణ కమ్యునఘమువారు నెల్లూరులో ఈ నెల 8-వ తేదీ సభచేసిరి. గోపాలయ్య గారి ఆకాలవరణము వలన సంఘమునకును ముఖ్యముగా సభకును కలిగిన నష్టమును సభవారు ప్రకటపరచుచు గాధమగు తమ సంతాపమును తెలుపుచున్నారు. వారి కుటుంబమున 10 కోజులలో ముగ్గురు చనిపోయినందులకు సభవారు కుటుంబమువారికి తమ సాను భూతిని తెలుపుచున్నారని తీర్మానింపబడినది.

ఇష్టాగోష్ఠిసభ:—నవ్. పి. ఎస్. కివస్వామయ్యరు గారి అధ్యక్షతక్రింద ఈ నెల 10 వ తేదీ ఆదివారమునాడు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి బీచిహాసునందు సభ జరిగి నది. మా|| రామనాధురాజు, దివానుబహదరు పి. కేశవపిళ్ల గార్లు సభకు రాజాలమికి చింతించుచు తేలునుప్రాసిరి. తక్కి నవారందరును సభకు వచ్చిరి. సంస్కరణములను గూర్చిన ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడి తీర్మానములు చేయబడెను. ఆ తీర్మానములు ముందు ప్రకటింపబడును. మూడుగంటల సేపు సభ జరిగిన పిమ్మట నాటికి నిలుపబడెను. స్థాయిసంఘ మేర్పగుపబడెను. స్థాయిసంఘమునకు నర్ కివస్వామయ్యరు గారి రధ్యక్షుడు, అతండేలుగారు కార్యదర్శి, డాక్టరు సుబ్రహ్మ ణ్యరుగారి రధికోత్సాహముతో వెక్కిరిసారలు లేచినిలిచి ము చ్చటిరిచిరి స్థాయిసంఘమును గూర్చిన తీర్మానమును మా|| రంగాచారిగారి రుపపాదించిరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగా రనువదించిరి.

వృత్తాంతములు

బొంబాయి బ్యాంకు భాగస్వాముల వార్షిక సభకు అధ్యక్షతను వహించి రాజధాని బ్యాంకులు మూడింటిరి కలు పుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. సర్ జమునట్టి బీజి భాయిగారు తెలియజేసిరి. భాగస్వాముల యంగీకరమునకు ఆనూచనలను వారికి తెలియజేయును. పూర్వపు సభలందు అధ్యక్షత వహించినవారికిరెనే బీజిభాయిగారు వర్తకము యొక్క లాభాలభములను వివరించుచు నుపన్యసించిరి. కఠినత్వమునందు భారతవర్ష వర్తక మునకులముగ నుండెను. దిగుమతి వ్యాపారముకంటె ఎగుమతి వ్యాపార మదముగ నుండెను. మనము సరకులు పంపించునకు దిగుమతి వ్యాపా రపు నిజమ పోగా ఇతరులు మఱు|| 84 కోట్ల రూపాయలు చెల్లించిరి. తరువాత వారు కరెన్సీని గురించి చెప్పిరి.

మహారాష్ట్ర పత్రిక:—నాగపురములోని మహారాష్ట్ర పత్రికను దొరతనమువారు మందలించిరి. “మాన్యులారు జయ మగుగాక” యన కీర్తికతో నాపత్రిక వ్యాధియును ప్రాసెను. పంజాబు కిత్తులను గురించి వ్యాధియు వ్యాఖ్యానము చేసెను. కాని దాని భోరణిబట్టి చూచిన యెదల వారు పంజాబులో నల్లరులకు కారకులగుటచే కిత్తులు కాలేను. కాలము విల్లు విషయమై కాత్త్రుమృతమైన ఆంగ్లోనము చేయుటలన కిత్తులై రని చూపించుచున్నట్లు కనిపించును. విశోపితులు లు చేసిన కుట్రలన పోకిమకులముమీద వచ్చెనని వ్యాధియు నూచించెను. విశోపితులకు పోటీ ప్రారంభములను పరిశ్ర మల నెలకొల్పిచున్నందునకు కలిగిన స్పృహకరమని యున్నది. పంజాబులో జరిగిన వారుణపు టల్లరులను నిరసించి ఫిర్యాదు చేసినవారు ఆంగ్లోనము కంటె మరేమి చేయలే దని చూపించుటయే వ్యాసపు భోరణిగ నున్నది. ప్రజల శ్రే ణులై యుండినప్పటిటి తీవ్రమైన వ్రాతలు పనికిరాదని సంపా దకుడు గ్రహింపవలయును.

మందలింపురు గురించి మహారాష్ట్ర పత్రిక 76 తేదీని వ్యాఖ్యానము చేయుచు వెంటనే చక్క జరుపవలయున ప్రభుత్వ మువారిని అభినందించి లాహోరు రాజధాని)నామ విషయమై ప్రజలను పత్రికలను చెప్పచున్న సంగతులనే మేమును వాగిసితిమని తెలియజేసెను.

విందు:—9-వ తేదీ రాత్రియిండిలో నర్ నామిల్లను గ్రాంటు, వారిసలియు ఆఫ్సుక రాయబాతుల గౌరవార్థమై విందుచేసిరి. రాయబాతులు మరునాడు పెహారుకు వెళ్లగలరు. సుధి కుదిరినందునకు నర్ దారు ఆలి ఆహమరుఖానుగారు సంతోషము తెలుపుచు, వారంతుకు తోడ్పడినవిషయమును గ్రాంటుగారు ఉగ్గడించిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల సిద్ధి.

పూజానగరమున క్లిస్టాన్లకు నాటక కాలయందు రావు బహదరు భోక్తరుగారి అధ్యక్షతక్రింద ఈ నెల 8-వ తేదీ సాయంకాలము దక్కను సభవారిక సభను జరిపిరి. సభకు చాలమందిరచ్చిరి. ఈ సభకు మహాత్ముగంధిగారు ప్రత్యేకముగ బొంబాయినుండి వచ్చి మొదటి తీర్మానమును న పా దించుచు ను క న్య సించిరి. దక్షిణా ప్రికా భారతీయుల పట్ల సానుభూతిని తెలుపుటకు, వారి వైగ్యముతో శాంతిశనమును జరుపుచునుటకు సంతకమును తెలుపుటకు, ఇండియా దొరతనమువారి విషయమున శ్రద్ధవ హించినందులకు వందనములును తెలుపుటకును యాక్రొత్త చట్టము రద్దుకడవరకును వాడుకేషింపనూడ దని వారిని విడిచి దొరతనమువారిని కొరుటకును తీర్మానింపబడినది. ప్రొవెడరు కేలు, ప్రొవెడరు కణితక్రమ భోక్తరు, జేత ధాను, డాక్టరు భెద్రుగు గార్లుభ్యసించిరి.

బీదలకు దానము:—మధ్య పరగణాలలో కలుపుచే వాధకముచున్న మండలములలోని బీదలకు కత్త్రులను కొనియచ్చుటకై కరువు నిధినుండి 1 లక్ష రూప్యములను కార్యనిర్వాహకులు మంజూరు చేసిరి. ఇంగ్లీషులన ఆదరవృత్త వంతులు వాధ చాలవరకు నివర్తి కాగలరు. అక్రొత్త ప్రజలు బట్టు కొనుక్కొలేక పడరానిపాటు పడుచున్నారు. ఇందు కొరకు జిల్లాలో సంఘము లేర్పడినవి. వారు బట్టలను పంచి వెట్టెదరు.

విదేశ తంత్రీ వార్తలు

(రైటు - ఏ. జె. సి.)

ఇంగ్లాండు

పార్లమెంటులో భారతదేశ వ్యవహారములు.

సేనానులకు విరాళములు.

పార్లమెంటులో తీర్మానము.

లండను, ఆగస్టు 11:— సేనానులకు విరాళము లిచ్చు విషయమై ప్రధానమంత్రి కామగ్నసభలో తీర్మానము నువ పాడించిరి. ఆంగ్లేయ లిప్యయిత్తుల యొద్దపు సింఘ కుర వును విరోధాల్ నిమృటలేదు. సంకల్పరూపము 9 కోట్ల 80 లక్షల పాత లిందు క్రింద ఖర్చువడును. యద్ధమునకు పూర్వము సేనానుల ఖర్చుల సగముపాము పింఘుల క్రింద ఆగుచున్నది. ఆ ద్వయము గ భాగ్యక వహించి వనిచేసిన వారికి ఎక్కువ బహుమాన మిచ్చుటయును. ఫీల్డ్ మార్షల్ హోనుగారి కట్టుదల యును, ధైర్యసాహసములును తేలాభము నకు సేనానులకు కిద్దముగ నుండుటయు వ్యాపారము. ప్రాంత ప్రభువు అప్పేసేలో ఆరుమహాయద్ధములలో సేనా మహాయద్ధమునందు ఆంగ్లముల కిద్దవాడుకముగ పోరాడెను. జనరలు ఎ. జి. బి. జనరలు హెన్రీ విల్సన్ గార్డును మంత్రిగారు పోగడిరి. విల్సన్ గారికి మాండవ్యి యెక్కువ. కార్యనిర్వాహ క క్రియార్థము. 1918 వ సంవత్సరము సంవత్సరములో వారి క్రియాలకు తోడ్పడిన. సైనికోద్యోగ కర్మల కట్టుబాటులను రాబట్టినవారు చేసిరి. వారికి మనము ఋణపడియున్నాము. ప్రాంతముగాను. విమానదళమును విస్తరించెనది. వారికేమయే దాని వ్యాపకమునకు కారణము. జనరలు హంకే గారు చేసిన సేనానులకు సేనియరు. యద్ధములో కావలసిన వారిని గురించి వారికి మాండవ్యి విశేషముగ నుండెను. విజయమునకు వారుచేసిన కట్టుబాట్లే కారణమని చెప్పకయ్యును. జనరలు పూము, హంసు, దింగు, రామిసకు, నీతిపుట్టు గార్ల సేనాధిపత్యమును వ్యాపించి వారి వైపుజ్ఞమువలెనే 1918 లో యద్ధమున కనుకూలముగ క్రిష్టాంశిగిరిని మాంపే గుగారు నడిపిరి. అంగ్ల సాహిత్య ప్రతిష్ఠను అడ్డొరలు బెట్టి గాత నిజమెట్టిది. జల్లీలో ప్రభువు యద్ధములోను, అంతకు పూర్వము చేసిన సేనా ఆజీవియు. అడ్డొరలు గుర్తీ గారు వనిశికు అట్లాంటికు సముద్రములలో జ్వాలల సాకలు తేకుండచేసిరి. అడ్డొరలు పైరువిట్టుగారు బూర్మిదోదకములో తేయకండలో కనిపెట్టియుండి కేతువుల యెత్తులను భగ్న పరచిరి. కేసుగారు తీర్మాన దండయాత్రలోను ప్రసిద్ధినిపొందిరి. మాండెనుగారు నాకాదకమునకు సంబంధించిన కట్టుబట్టులు చేసిరి. వీరం దుకు చేసిన సేనా ఇంతవరకును మామిదిన కృతజ్ఞత స్వల్పము.

సాము క్రిష్టాంశలయనని ఆదమునగుగారు సుఖ రణము తెచ్చిరి. దీనిని సభవారు తీరస్కరించిరి. దీనికి 288 మంది ప్రతిపాదులు. 68 మంది ఆవహులు.

విరాండు సమస్య.
మంత్రి ప్రభుత్వ తరము.

లండను, ఆగస్టు 11:— పార్లమెంటులో సర్ డి. మెక్ కింగారు విరాండు సమస్యనుగురించి ప్రక్షింక లాయడువార్డు గారిట్లు సమధానము చెప్పిరి:

విరాండు సమస్యను వివక్షమై ప్రభుత్వమువారేమి చేయదలచినదియు పార్లమెంటుకు నెలవులైన సేనాక సమస్యించెదను. ఇంతలోను సక్కుడి సైనికులను తీసివేయవలయు నని కార్యక పక్షమువారు కోరిరి. అట్లు చేయుటకు వీలులేదు. ప్రభుత్వమువారు దేశములో కాంలిన కాపాడవలయును. ప్రస్తుతము తేక్సిటి విషయముగ నున్నది. భాగ్యక సూక్ష్మముగ నుండుటయే సేనాక కారణము. యద్ధకాలములో చేసినట్లు ప్రతిపాదులు తమ క్షేత్రము సారము తోడ్పడినయెడల కార్యకారి మై ప్రభుత్వపు చిక్కులనుండి తరింపగలను.

మాంపేగ్యుగారు చెప్పిన సంగతులు.

లండను, ఆగస్టు 11:— ఇండియన్ సేనావిషయమై విచారించు పంచాయతీలో భారతీయుల కోరికని నితమించు విషయమై యోచించుచున్నామని కామగ్నసభలో సేనా మాంపేగ్యు గారు తెలిపిరి. మాంపేగ్యుగారు తీరములోనుండిన ఇండియన్

స సైనికోద్యోగుల యొద్దనుండి సాక్ష్యము త్రుచ్చుకో వలయునను మాచనను ఎవరు ప్రభుత్వకు తెలుపుచునని వారు నడిపిరి. ప్రజలయొద్దనుండి ఇండియా గవర్నమెంటువారు తెండిని త్రుచ్చుకోను విషయమును కేరెన్సీమిటి వారికి తెలియజేయదరు. వారువిచారణచేయు విషయములందు దీనినిగురించి యోచించుటకు ఆవకాశములేదు. కంజాబులో నిటీవల జరిగిన అల్లలలను గురించి విచారించు విషయమై మాంపేగ్యుగారు ఇండియా గవర్నమెంటువారిలో నుత్తర ప్రభుత్వతరములు జరుపుచున్నార. వారు నుండు దీనిని గురించి తెలుపగలరు.

మంజాబు అల్లరులు

కంజాబు అల్లలలసందర్భములో విధించిన కక్షలను గురించి రెవెన్యూ ప్రభుత్వము సమాధానము చెప్పుచు సేనా ప్రభు విట్టు ప్రభుత్వ మిచ్చెను: వారికిననుకూలముగ కక్షను కల్పించిరి. మాద్రాసుమీద తెచ్చిన సేనాను కక్షకు దొడ్డియే యైవో సతనికి మొదటవిధించిన కక్షయే కలియుండును. అందు కక్షితులైనవారి కక్షలను కల్పించవలయును. కాంలిన సెలకొట్టుటకై ఆతి తొందరగను అధికృత్యముగను చేసినపనులను తిరిగి సరించుకొనవలసి సమయము కలిగినది. అట్టిచర్య జరపుటవరకు. అందు నిర్వాహ్యములేదు. మాంపేగ్యుగారు ఇండియా గవర్నమెంటువారిలో నిరంతరము సంప్రదించుచున్నార. విచారణవిషయమై త్వరలో సంగతులను తెలుపగలరు.

వివాహచట్టము

కామగ్నసభలో మాంపేగ్యుగారిట్లు నడిపిరి:— కష్టముగారి వివాహపు చట్టమును ఇండియా గవర్నమెంటువారు భాగ్యముకారు. వారు దానిని బలపరచుటకు సంసిద్ధులై యుండలేదు. కాని అధికారతర సభ్యులు దానికి కొంత చేహాడుగ నున్నందున దానివిషయమై యోచించుటకు పూర్వము హిందువు లేయరుకోయని వారిశుభిప్రాయములను ప్రభుత్వము వారు తెలికొనుటకు కట్టుబట్టులను చేసిరి. ప్రభుత్వము వారికినకు నిర్దిష్టాభిప్రాయములేను. వారునుండు యోచించెదరు. దానికి అంగీకరించుటగాని. నిరాకరించుటగాని తటస్థించినయెడల అధికారతరసభ్యులు తెచ్చిన చట్టముల దానిని త్వరవారింపెదరు.

అఫ్ఘను యుద్ధము.

అఫ్ఘను యుద్ధములో దెబ్బలతిగినవారి కాలితాలను యెప్పుడోకప్పుడు ప్రకటించుచున్నారని మాంపేగ్యుగారు నడిపిరి. వెంటనే వారిబంధువులకు తెలియజేయచున్నార. కర్నూలు యెట్లుగాను చెప్పిన వారివిషయమై మాంపేగ్యుగారు కనుగొందురు. తమభర్తలు పోయినట్లు స్త్రీలకు తెలుపనియెడల వారివిషయమై విచారణ చేయదును.

సంస్కరణ సంఘము.

సంస్కరణ సంఘము యెడల ఇండియా కాన్సిలు సభ్యులందరూ సాక్ష్యముత్యురచుచు. వారి కేయభ్యంతరమునలేదు.

స్త్రీలకు నియోజకాధికారము.

మాంపేగ్యుగారి యభిప్రాయము.

లండను, ఆగస్టు 11:— స్త్రీయతి సోజనీతేది గారి నాయకత్వము క్రింద భారత స్త్రీలు కొందరు మాంపేగ్యుగారిని సంధించి నియోజకాధికారమును గురించి మాన్యుటించిరి. వారికి మాంపేగ్యు గారిట్లు సమాధానము చెప్పిరి. ఇదిచాల ముఖ్యవిషయము. ఇప్పుడు కాకపోయినను తదనంతర్వరముల తరువాత సంస్కరణముల విషయమై కమ్యునమవారు యోచించిన యనంతరమైనను భారతీయులు దీనివిషయమై నిర్ణయించక తీరదు. సేనావ్యయను అంగ్లదేశమునందు స్త్రీలకు నియోజకాధికారముండవలయునని వాదించుచుండిని. కాణంట్లు కమ్యుటీవారు దీనివిషయమై సూక్ష్మముగ వరిలన చేయుచున్నార. ఇప్పుడు కేటము నాయభిప్రాయమును చెప్పటమందిరాను. కమ్యుటీవా కేయభిప్రాయము నిచ్చెరకో సేను చెప్పగలను. మిరు చెప్పిన విషయములన్నియు ముఖ్యముగ యోచించబడును.

మంచూరియాలలో కలరా

లండను, ఆగస్టు 11:— టీకాప్రీక్ పట్టణమునుండి క్రిందిన గ్రహమును వచ్చెను. మంచూరియాల దక్షిణ భాగమునందు కత్తాపి యుటదెనులో కలరా వ్యాధిబలముగనున్నది. అక్కడ చాలమంది ఆరుదినమున చనిపోవుచున్నార. టీకాప్రీ నులో కూడ కొందరు చనిపోయిరి.

ప్రధానమంత్రి విజ్ఞప్తి.

లండను, ఆగస్టు 11:— బాగువ్యాపారము, త్వరసాయము, పాచ్చులాభములు, విద్యండు, మున్నగు ముఖ్యవిషయముల సత్వరసరముగ నాలోచించవలసి యుండుటచే నిత్యమును పార్లమెంటు సభకు రానవకాశములేను. విద్యండునునుర్విదారకనమువారి విధానము త్వరలో నుపాదించబడును గాని నెలవు లియ్యబడు లోకుల నుకపాదించ నవకాశము లేదని లాయడు వార్డు గారు పార్లమెంటువారికి విజ్ఞప్తి వంపిరి.

బాగు గనులు.

లండను, ఆగస్టు 11:— బాగు గనులకు సంబంధించిన చిట్లు మూడవసారి కామగ్న సభ కారితే వంగీకృత మయ్యెను. కాని నడునంది దినమునకు 7 గంటల వంతున కూలివాండుకునీతే తులనీయుండును.

లాభముల చట్టములు.

లండను, ఆగస్టు 11:— పార్లమెంటు సభలో పాచ్చు లాభముల చట్ట ముకపాదించబడినది.

ప్రశ్నలు

రుమేనియా మాంగరీ వ్యవహారములు.

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 11:— దామ్యులునాకలలో వెక్కిరింజిన కిలక్షల సైనికులకు తగు సుభగాలను, రుమేనియను ప్రైవేటుల కావార సామగ్రిని ఈ తులనననయు, మాంగరీ ప్రైవేటులను 15 వేలకు కల్పించవలయుననియు కువులయందు నుంత్రిములందును నూటికి 80 చొప్పున వంతున నీయవలసి నదనియు, రెయిల్వే సరఫరాలలో సగము నీయవలసినదనియు రుమేనియా గవర్నమెంటువారు మాంగరీ గవర్నమెంటువారిని కోరిరి. రుమేనియా సైనికులు వరానువారి యుత్తవుల సంగీకరింప టన్నారని పరాను ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచు న్నారు.

రుమేనియనుల దురహంకారము

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 11:— సేదినమంత్రియ నున్నక సభ వారు బుడాపెస్తు చిక్కుల విడదీయ నుపాయము నాలోచించుటకు వినియోగించిరి. రుమేనియనుల చర్యయేమియు లానులేదని ఆచటిమిత్రుండలి ప్రతినిధులందఱును తెలుపుచున్నార. రుమేనియా ప్రైవేటులు దొప్పిల్ల కారంభించుచు న్నవని (బ్రిటిషు జనరలు) గార్డులుగారు రింతింపిరి. రుమేనియా నూతన ప్రభుత్వమును దాని నిర్వాహ ప్రాధిమ్య బోర్డె విజయము వ్యాపించ కేయుట కం చేసియు తోడ్పడునట్లున్నదని ఆమెరికా ముఖ్య ప్రతినిధి జనరలు పోల్కుగారు ఉన్నక సభవారికి తెలిపిరి. అంతకు సభవారు బుధారెన్జునందలి వరానుమంత్రి కొక కంత్రివార్త వంపిరి. దాని రుమేనియా ప్రభుత్వమువారి కంపకులయనని చెప్పిరి. మాంగరీ ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలిక వరకుల ప్రకారము నడచుకొనునట్లు చేయుటకును, రుమేనియా సైనికులు మాంగరీ (కజల సేవిధమునను బాధించుండ జాయుటకును మిత్రమండలి వారు బుడాపెస్తున కొక సైనిక కర్తము సంపుచున్నారని అందు తెలుపబడెను రివతేదీని రుమేనియా ముఖ్య సేనాని మాంగరీయనులకు క్రొత్తవరకుల వర్షించెనని సభవారికి తెలియవచ్చెను. అట్లుకొత్త సంధి మొనరించుకొనుటకు రుమేనియా ప్రభుత్వమువారికి అధికారము లేదనియు, రుమేనియా ప్రభుత్వమువారు కానన విరుద్ధముగగాని మానవాళికి హానికరముగగాని పరిణమించు వని తేదీని చేయవలదనియు, బుడాపెస్తులోనున్న రుమేనియా సేనానులు బుడాపెస్తునందలి అంతర్విక సభవారి ఉత్తవుల ప్రకారము నడుచుకొనవలసిన దని యాభాషింప కలయుననియు ఉన్నక సభ వారు రుమేనియా ప్రభుత్వము వారికి రింతింపిరి. ఇంక సభకు ప్రభుత్వతరమేదియు రాలెను. కాని రుమేనియా సేనానులు అంతర్విక సంఘమువారి యుత్తవుల నిరాకరించి రనియు దొపిడుల కంగీకరించినయు బుడాపెస్తు సగరమును మాట్టడించి లోని (కజల మాడ్చివేయుచున్నారనియు, బుడాపెస్తు వియన్నావ మధ్యనుండు రెయిల్వేలను భగ్నమును చేసినయెడల ఇంకననేక మిక్కిలమండలి సభ్యులులకును మానవాళిసభ్యులులకును అపచార మొనరించి రనియు తెలియచున్నది. రుమేనియా మిక్కిలమండలివారి యధికారము నిరాకరించి వారి నుండి విడిపోవ గోరుచున్నదని సభవారు కలంతు కలంపు తప్పదని నిదర్శనముగ కాన్యూనమున జూపుటకు రుమేనియా ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రయత్నములను వెంటనే చేసదగుగాక అని శిరముకోరబడెను.

హంగరీ తిండివదార్డులు.

హంగరీ ఆంధ్ర 8:—మిక్కిలందలివారు హంగరీ అహరపదార్థములను తంపి సాహాయ్యము చేయుచున్నారని చాలావారుగా రావని తెలిపినట్లున్నది. ఈమెయినావారు దొరికిన తిండి వదార్డులను సన్నిధి సంగ్రహించుకొని పోవుచున్నారని బుడాపెట్టు సంగ్రహము కింక సామగ్రిని పంపుట మానివేయవలయునని హామెగా ఈత్రువు చేసిరి.

బొంబాయి బాగుగములు.

హంగరీ ఆంధ్ర 7:—బ్రిటిషుశక్తివలన బొంబాయి బాగుగములను తంపుటకు వీలులేదని పుదుచ్చేరిలోను, మిక్కిలందలిలోను నుడివెను. బొంబాయి బాగుగములను చేయగోరి (హాన్సు, బెల్లియం, జర్మనీశక్తి) లందరి బాగుగములను దధికముగా బాగుగములను తంపి వారు నిర్వహించిరి.

కొరియావారిపట్ల సానుభూతి

హంగరీ ఆంధ్ర 7:—హంగరీ సంగ్రహమున కిరియన్లు అంగ కచ్చిన కొరియావారి కొంగబడిన దిండునందు కొరియావారి పట్ల సానుభూతి చూపబడినది.

చీనా జపాను దేశములు.

హంగరీ ఆంధ్ర 7:—1914 లో జర్మనుల స్వాధీనమునందు బాగుగములను ఇరుముగములను జపానువారు చీనా వారికిచ్చివేయవలెనని చీనావారు పట్టుకట్టారు. జర్మనులు కట్టింది జపానులో పట్టుకట్టారు. నూడే సంగ్రహము అంతర్జాతీయ శ్రేణులవలన నుండుట వారంగిరంతురుగాని తమ అధికారమును వదలకొనటకు మాత్రము చీనావారికిచ్చివేసి అంగిరియన్లను చీనావారుగలదునందు చీనా ప్రతినిధులలో ముఖ్యులగు వారొకరు నడిచిరి.

అమెరికా

అమెరికా ఆహార సమస్య.

హంగరీ ఆంధ్ర 8:—ఆహారసమస్య తరిమగ్గిరింతురు వరకును నానాదేశీయములను గూర్చి రిపబ్లికన్, "డెమోక్రటిక్" సభ్యులలో నేమి మాట్లాడుటకును వీలులేదని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు రాజ్యాంగమును విడచిరి. ఆహార సమస్యను గూర్చి ఆతడు కొంత సేపు మంత్రివర్గమువారిలో మాట్లాడి, భరణ తగ్గుటకు తగిన యేర్పాటుల నరచి నియమింపబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారి నివేదికను జదిచిరి. కొన్ని కారణములవలననే మాట్లాడినది నివేదికయందున్నది. ఈలోన జీతములను నూటికి 15 వంతుల వృద్ధిపై పెంచించి తనిసమయమున వారమునకు 44 గంటలకు తగ్గించవలయునని యొత్త ప్రతిపాదన గోరుచున్నారు. సంఘములయందును లేని సమస్యకట్టుచున్నారు. కార్మిక నాయకులు వలదనుచున్న వారు విసర్జిస్తారు.

అమెరికా సరి రాలి ల జీవితవ్యయము.

హంగరీ ఆంధ్ర 9:—జీవిత వ్యయము విశేషముగ పెరిగిపోవుటకు గూర్చి ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు కాంగ్రెస్ లో కొంత వది చర్చించి ఆహారాధికారసమస్యను నింక కొంతకాలమువరకును దానికొక మునియి, హెన్రీలాభ్యులు దీనివారి నింకను విశేషముగ దంపించుటపట్టి నింకను నలుగురు దానిలో చేర్చబడవలయునని చెప్పిరి. వస్తువులను నిలువచేయువందన, పోటీనికొకటి నుంధింకవందన తగిన కారణముల చేయుటావశ్యకమనియి, తక్షణ సుధిజీవి కొనుగో యుద్ధమునకువలె తెలియనిది. ఏమిచేయుటకును వీలులేదు గావున తంటనే సంధిసంధుల సంగీకరించు దాక తగ్గవనియు, మనుష్యులకు మరీ యేకీకారాధికారము లేకుండునట్లుగా వారు మాటలను చెంచుట న్యాయమనియు నతడు తెలియజేసెను.

అమెరికాదేశపు కార్మికులు

హంగరీ ఆంధ్ర 8:—అధికారమును బడయకుండు సమస్యకట్టిన పనివాండ్లు పనిలో చేరినవంటివే రైల్వేకర్మి మునుల పనివాండ్లు కొరెడు హెచ్చుతీరుములను గూర్చి ముమ్మరించుటకు విల్సన్ సభాపతి రైల్వేల డైరెక్టరుకు అధికార మిచ్చెను.

10 వేలమంది సమ్యక్కులు

కర్మాగారములవారు 10 వేలమంది సమ్యక్కులుచే యున్నాడు—ద్యూసావను హెచ్చుతీరుమార్గమున బండ్లునడుచుట ని బోధననుండి తరివార్తవచ్చినది.

లక్షమంది సమ్యక్కులనుండుట

సీగ్రోలును తెల్లవారును పోరాడకుండు కావలియుంప బడిన సేనను పంపివేయనిచో సమ్యక్కులైద మని లక్షమంది తెల్లవారు బెడరించిరి. సేనల సంగ్రహముక్రింద 8 వేలమంది సీగ్రోలు పనిచేయ వారంభించుటచే వందలకొలది తెల్లవారు పనిమానివేయుచున్నారని షికాగోనుండి తరివార్త వచ్చినది.

బూగ్స్ నియం అల్లరి

బూగ్స్ నియంలగుండు వేయబడిన యనుపదార్థాల పని వాండ్లరులను చేయ వారంభించిరి. చాలమందికి టిపాకి గుండ్లు తగినవి. కొందరు చనిపోయిరి. కొందరికి గాయములు తగినవని న్యాయాధ్యక్షునిండి తరివార్త వచ్చినది.

నటకుల సమ్యక్కులు

నాటకములందు వేషముల వేయువా రొకసంఘము చేర్చుచురి. దొరతనమునా రాసంఘము నామోదింపవలెననియు వారమునకు 7 నారులకంటె హెచ్చుగా వేషములు వేయు వారికి హెచ్చుతీరుముల నియ్యవలెననియు కొరి వారందరను సమ్యక్కుటిరి. ప్రాజెక్టులో ముఖ్యము లగు నాటకకాల లన్నియును మూసివేయబడినవి.

హంగరీ

హంగరీదేశపు స్థితి.

ఆర్థికదృక్పథ జోసఫ్ ప్రకటనము.

బుడాపెట్టు, ఆంధ్ర 8:—ఆర్థికదృక్పథ జోసఫ్ గారు హంగరీ ప్రజలకి ప్రకటనము ప్రకటించిరి. హంగరీప్రజలందు నాకు పరిపూర్ణమైన శ్రేయకలను. ప్రస్తుతపు స్థితిలో నేమి యుచేయరా యని నన్ను చాలమంది ప్రశ్నించిరి. ఈ కారణములచే క్షిప్రమై ఆసాధ్యముగ నుండిన ప్రస్తుతపు చిక్కులను వదల్యుటకు నేను యుండుట వచ్చితిని. భిక్షుభిక్షులై పోయిన మన దృగ్దృష్ట తేమయుక్తు భావితకు గురించి వివిధ మతముల రా న్యాయకేత్ర లు వారిలో తగవులాడుచుండ నేను సహించి యూహకుండకాలను. బ్రాహ్మ ధాన్యవియ్యలో ప్రతివోటును ఆరాజము తలయెత్తుకొని యున్నది. మంత్రవర్తనకలను. కాని దాని వెళ్ళున గణన చేయుటలేదు. ఆహారవదార్డులు తొకవోటునుండి మరొకవోటికి పోవుటలేదు. ప్రజలను, విద్యార్థులను, వ్యవసాయ దారులను నెమ్మది నెలకొల్పిన గాని వ్యవసాయము ప్రతిమించి పోవును.

కాకాల్లికపు ముక్తుల సేర్పరచియు ప్రకటన యందు కలను. హిందుస్థీకు ప్రెజ్డెంట్ కు జనరలు ట్రాన్స్ జోను గారు మంత్రివర్గములో కలరు. వీరినిగురించి నిన్ను వార్తవచ్చిరి. యుద్ధమంత్ర మిత్రము అందు తోలేను. పావులను, వ్యవసాయవారులను, పనివాండ్లను సంభోదించిన వెనుక కాకాల్లికముగ ప్రభుత్వము నిర్మితముగా కలదు. ప్రకటనమును వదిలరనిట్లుకలదు. కాకాల్లికపు ముక్తుల హృదయములందులకు ప్రకటించుచున్నచో వారు ప్రస్తుతపు విషయవిషయందు తక్కువతో ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుదురు గాక. మిగులదను భేదభావములకును; అక్షేపణ కట్టి వెట్టుడు తరెక్కమును త్యజింపును. ముందుననేక మాతృప్త మైన దేశవేదమందునని అచంచలభక్తితో నుండమాగాక. హెచ్చుతీరు ప్రెజ్డెంట్ గారు ప్రాత్రమంత్ర వీరు బంగ్లాయమునావారు. ఆర్థికదృక్పథ జోసఫ్ గారు ప్రజలకు చాల ఇష్టము. వారు బుడాపెట్టులో కాపురముండిరి. యుద్ధములో వారు సేనా నులుగ నుండిరి. తక్షణమునకు పరిరక్షనము ప్రారంభమైనవెనుక వీరే అందరికంటె మొదట దీనికి చేయూకనిచ్చి పార్ కాగోలియ గారికి తోడ్పడిరి.

ద్రోహియగు రాయబారి.

వియన్నా ఆంధ్ర 8:—దీక్షితుప్రతివాదిన సంగతులకు బట్టి క్రిందివిషయము తెలియుచున్నది. హంగరీరాయబారి జోనాను గరరాత్రిమోటారు యెక్కి వియన్నానుండి పో పోయెను. అతడురహస్యపు కాగితములన్నిటిని తగులబెట్టెను. హంగరీ వ్యతిరేక నిర్వాహకులను, అధికారులను రాయబారి మంత్రియనునట్టి నేటియందమున బెర్లిన్ కు పనివాండ్లను కొట్టి తరిమివేసిరి. బెర్లినునంద ప్రజలకునొకము. లోకరు అన్వీయాయను పట్టుములో బెర్లినును, అతని అనుచరు లిద్దరి నిర్బంధములో నుండిరి. అట్లుకొనిన వారిని అక్కడి నుండి తొలగించివేయుచునది తీర్మానించుకొనిరి.

ప్రజల ఆందోళనము

బుడాపెట్టు, ఆంధ్ర 8:—చాలమంది ప్రజలు రాత్రి యంతయు ప్రాత్రయంత్రులగునైన హాటలుచుట్టుచేరి నాటి యగీతములు నాడి కల్గిపోయిరి. నాటియ పతాకముల వెగుర చేయుటకు మిత్రమందలి రాజభారివర్గమునా రంగీకరించిరి.

వట్టణము వశపరచుకొనుట.

ఈమెయినా వైదికలు దాన్యులు నడిచిదాటి బుడా పెట్టు పట్టణమునంతట ఆక్రమించుకొనిరి. యుద్ధవిరారు వ్యత ధిగడచెను. హంగరీవారు దాని కంగీకారము తెలుపలేదు. అం డెరలకు సేవలు పట్టణమును స్వాధీనపరచుకొనినది.

ఈమెయినా మిత్రమందలి.

ఎకోడి పార్లమెంటు అనుభవక యెట్లు వాగ్దాయమున ది:—మిత్రమందలివారి వైదిక రాయబారి వర్గమును ఈమెయినా వారు నిరాకరించుటచే యుద్ధవ్యవహార సభవారు బుధారెట్టు కవర్లు మెంటుతో సంప్రదించుచున్నారు.

బెర్లిను, ఆంధ్ర 8:—బూగ్స్ నియం ప్రతిక బుడాపెట్టు విశేషముట్లు వాగ్దాయమునాడు.

యుద్ధవిరారు మరతులకు తీసివేయవలసినదని ఆమెయినా వారు ఈమెయినావారిని కోరిరి. వారట్లు చేయనియెడల ఈమెయినాకు తిండి వదార్డుములను వంపమని ఆమెయినావారు బెడరించిరి.

మిత్రమందలి ధోరణి

ఈమెయినావారు ప్రాత్ర యుద్ధ విరారు నియమముల చేర్చుచుటకు అధికారము లేదని యుద్ధ వ్యవహార నిర్ణయ సభవారు నిర్ణయించిరి. నవ్వవహారమును శ్రద్ధుకొను వ్యక్తము మిత్రమందలి ఆందరికి కలదు. ఈమెయినావారు చేసిన పనికి ఆమెయినావారు తోవపురతులైరి. ఆమెయినావారు ఈమెయినాద విముఖభావము కలగకయ్యెను. సుధిసభవారి నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకముగ ఈమెయినా చేయవని ప్రెసిడెంటుకు తెలియ చున్నారు. ఈమెయినావారు మనకు మిత్రులనియు, హంగరీవారు శత్రువులనియు కంటి స్థితియందు మరలిపో నుండదు.

జర్మను

జర్మను నౌకలు.

బెర్లిను, ఆంధ్ర 7:—ప్రస్తుతము జర్మనీ వారికి 2,755 నౌకలు కలవు. అవి 724944 టన్నులందును. వానిలో 105 నౌకలు వెయ్యిటన్నులకు మించియుండును. మొత్తమునాద అవి 185578 టన్నులందవచ్చును. 1918 వ జనవరిలో చూచిన యెడల 40 లక్షల టన్నుల వస్తువుని తేలవలను. జర్మనులకు కల నౌకలలో 4 వంతులు వస్తుమై ఒకవంతుమాత్రమివ్వ దుకలదు. ఇవ్వకున్నచి వారికి బాల్టికు సమగ్ర వ్యాపారము నకే చాలానో చాలానో చాలానో చెప్పెదరు.

తెనడా

తెనడా లిబరలుకట్ట.

ఒటావా, ఆంధ్ర 8:—తెనడా పార్లమెంటునందు సర్ విల్సన్ గారు లాయరు గారి స్థానమున మెకెంజీ కింగుగారు లిబరలు కట్టవాయకుడుగా నెన్నుకొనబడినది.

యెచ్చా

బోల్లివిక్కుల సమమేరైక.

లండను, ఆంధ్ర 7:—నాకాదేశాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు: రెండు బ్రిటిషు సలు మే రైనులు బాల్టికు సమమేరైకలో ఒక బోల్లివిక్కు సలు మేరైకను మంచి వేనెను.

అలస్టరు రాజకీయస్థితి.

లండను, ఆంధ్ర 9:—అలస్టరు యూనియన్లు కాన్సిలువారు సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెక్టుగారు యాజమాన్యమున బెల్గాన్లులో జోకసభ నొనరించిరి. తమవ్యక్తులకట్టి ఆహారతములను గల గల గల అలస్టరు నివాసులు తగిన ప్రయత్నములను చేయుటావశ్యకమని ఆతడు చెప్పెను. అలస్టరు రాజకీయ ప్రతిష్టాపకము యుద్ధము జరుగునంత కాలము నెక్కుగ నుండెను. ఇకముందు నెక్కువకు 29 వ తేదీని ప్రార్థనాది కవిశక్తులకును గావించి మరల తమయవ్యములను వ్యాపింపజేయుటకు వారంభించెనది. నెక్కువకు నెలలో సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెక్టుగారు రాజకీయందోళనము వారంభించుటకు తగిన యేర్పాటు లొనరింపబడినది.

లివెల్లూలులో పరిశ్రామిక స్థితి

లండను ఆగస్టు 7:— లివెల్లూలులోని పారిశ్రామిక స్థితి అనేకమార్లుగా మారుచున్నది. అందరు పని మానితీయుచున్నది. అందువల్లనే లోనుచున్నది. కట్టణములో పనిచేయుట యథాప్రకారము బహుముద్దు. ప్రామ్యేలింగున గడుచుట లేక, లాభ్యము చేయువారికి పనిలో చేరితే, రైలుకే వారికి కలిగే నష్టాభ్యయమునకు పనిచేయువారు, మానిన కలు పనిచేయువారి పోలికవారికి మద్దతు చేయువాడని నమ్మి యుండుచున్నారు. కర్తక సంఘపు ప్రతిభలు పురాధాతవి వచ్చింది. పనిలోనుండి రిటైరింగ్ చేసిన పోలికవారిని తిరిగి పనిలోనికి రానియ్యవలె ప్రార్థించిరి. తాము తగినచోట కలగ లేనికొరకు పురాధాతవి నడిపెను. కాని కలిగిన సంఘము వారిని రాజుబాదులను కలిపి సభకు ఏర్పాటు చేయుచునని వారు నడిపిరి.

లండను పోలీసువారు.

లండను నగరపు పోలీసులలో చాలవంద పోలీసు కమిషనరుగారి కొక తీర్మానమును మంజూరుచేసిరి. పోలీసు ఛీఫులకు జీతములెక్కువ చేయుచునని వారికిని మంజూరు చేసిరి. సమ్మెకట్టిన వారు నిరసించిరి. తమకు అనుచులైన ప్రభుత్వ క్రియలని వారు తీర్మానములలో తెలిపిరి.

అగ్ని సేవలకు.

కమిటీవారి కథార్యము

లండను, ఆగస్టు 6:— సామ్రాజ్యములోని అగ్ని సేవలకు నుండి విచారింపబడు పంచాయితీ యేర్పాటుపడినది వాడుకవల్ల సుగంధింపబడు ప్రకటించిరి. వారికి ది విమ యములకు సిఫార్సు చేసి:— మన ప్రభుత్వమునకు పూర్తి యైన పూర్తి కలిగేందుకు సామ్రాజ్యములోని అగ్ని సేవలను వృద్ధి చేయుటకు కృత్యమునకు పోదోదోదలయును. తూర్పు ఆఫ్రికాలో నీ కంట వృద్ధిచేయుటకు సాహాయ్యము చేసి కర్వనముల తోదోదలయును. ఈజిప్టు, న్యాసాలాంకు తోదోదయు. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో అగ్ని సేవలకు మంచి యశశాశములు కలవు. అక్కడ ప్రయత్నములు సఫలము కావచ్చును. ఇండియాలో పంట అశశములను నే యుండును. మంచి పనిచేయు, మేన్యులు కావలయును. అందువలన మంచి ఫలితము కలుగును. పంటలు బాగోత్ర చేయుటలో నైపుణ్యముండవలయును. రక్షణవారిని నారను కేటించవలయును.

కార్మికుల సమ్మెకట్టు.

లండను, ఆగస్టు 7:— పుస్తకము చిట్టరసమ్మకట్టుక తియచున్నది. పోలీసు సమ్మెకట్టుకాడ తగ్గిపోయినది. రా తైలవారి సమ్మెకట్టుకలకు సంతకం తొందరకలుగలేదు. 21వ తేదీగా పార్లమెంటు విరమింపబడెను. దొరకను వారు పారిశ్రామికమున కొత్తవట్టును నుపాదించుటయే యిందు లకు కారణము. పార్లమెంటునకు విరమింపబడినపుడు కార్మి కుల తొందరలు కలిగినచో నివారించుటకు తగిన ఏర్పా టులు జరుపబడును. హెచ్చులాభములను గూర్చి కృత్యమునకు నుటకు 3 సంవత్సరములపాటు ఏర్పాటుచేయుటకు కూర్చి కమి టి ముఖమును నిర్ణయించుటకు ఏర్పాటు చేయబడును. ఇట్టి చిన్న చట్టములు చాల తొందరగా అత్యవధిగా నుపా ధించబడినది. హెచ్చులాభములను చట్టము సాగుట కన్య ము. ఎర రిండులకు బాధ్యులకు విమయమును లేబ్బుట కన్య ము. హెచ్చులాభములకు నే మె యింక పరితన అధికారులు నిర్ణయించలేదు. ఇందుల కేర్పాటును నైం క న్యాయసానులను లక్ష్యములు. ధరలు హెచ్చుటకు చిరకను కొన్న వాడుత్రవదికావలను. అనేక కారణము లాలో చింప కలసియుండును. ఈచట్ట ముమోదించబడిన కొన్ని వా రములకు అతలు జరుపబడెను.

మందుకొట్టునకు నివృంతుకొనుట.

దెల్లి, ఆగస్టు 9:— రెయిన్లును సమీపమునందును మందుకొట్టునకు నివృంతుకొనియెను. ఇంకవరకు సామ్రా ధ్యము ముగ్గురు మరణించిరి. 20 గురకు చెబ్బులు కలిగినవి. ఇంక బ్రిటిషు సైన్యములకు, చీనా కూలివారికిని, జర్మను ఖయిదీలకును ఎంతవద్దను కలిగినదో తెలియలేదు.

ఇండియా సేన.

లండను, ఆగస్టు 7:— భారతీయ సేనలోని 650 మంది ఉద్యోగులును సైనికులును నేడు పోర్చుగళుకు కేగిరి. వచ్చివాన్సు ముల్త్యను ఎలివెటెకు యుద్ధనాకల సభికోహించి చూచిరి.

జపానీసు క్రభువు.

లండను, ఆగస్టు 7:— జపానీసు క్రభువుగారి కుమారునికొ మనుమనికొ నేడు శ్రీహర్షి సార్యభూముల దృష్టిమిచ్చి రాజు నకు విజయముచేయుకొ త్తిరి బహుమతి చేసిరి

ఇండియాకు విమానము సంపుట.

లండను, ఆగస్టు 7:— ఆర్ 38 విమానము వారము రోజులలో బయలుదేరి ప్రాన్సు స్విట్జర్లండులమీదుగా కొము నగరమునకు వెళ్లి అనటదిగును. అటుండి మధ్యధరాసముద్రము మీదుగా కెయిరోకు వెళ్లి అచటకానును. పిమ్మట ఏర్పాటు తెలియలేదు. ఏడవమీదుగా అరేబియా సముద్రమునై నుండి చెన్నపురికి గాని అరేబియా మీదుగా బొంబాయికి గాని వెళ్లును. ఆర్ 34 విమానములు ప్రయాణముచేసి వచ్చుటచే నది నులభ సాధ్యమగును.

నై లీషియా ప్రవాళి పాయము.

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 9:— ఈ క్షర నై లీషియా జేతనన క్రితాధిపాత్యమును గనగొలుపల జేతనందెట్టి యల్లకలు జరుగుచుండ జామియి క్రితము లులక క్రితజేతనలు నాలుగును నమాననఁబుగల సైన్యము సంపుట.

స్మెర్నా స్థితి.

కన్స్టాంటి నోపొలు, ఆగస్టు 6:— స్మెర్నాలో మిక్రి మందలివారి తరపున వెచ్చని నెలకొట్టుటకు జరగలు కర్ కాన్స్టాంటి నోపొలు ని నిమింపబడి.

యుద్ధ కార్యముల కవరువూచి?

కోపెన హేను, ఆగస్టు 8:— రైన్సు సంకేతము.— కేసులు కొరగొనబడినవి జరగలు క్రితాగ్ని అన జర్మనుని పట్టి అక్కడెప్పుడును నిని మిక్రి తరలివారు కోరిరి. అకా రాగ్యకామలో 8000 మంది కరాసు వైస్ము వైస్ము జబ్బు తో మంజీరిరి.

బెలియములంగీ కారము

బ్రెస్లా, ఆగస్టు 9:— రైన్సును చేందలలో సందఱును సంధిమరతుల సేగిరిమొగ నంగీకరించి.

బర్లినకు మహారాజు.— బుగారా కార్యకర్తలకు సభ్యులకు బర్లినకు మహారాజు వారింకను దక్కా నున్నారు. వారికి కేరకు సుప్రసంగలేక. 12 వ తేదీని కొనసరిగ అక్కడకుమకు. కలెక్ట్రా మిడికలు కాలేజీలో పనిచేయుచున్న కర్నలు ప్రాన్సుగారు వారికి వైద్యసాహాయ్య ము చేయుటకై దక్కా వెళ్లి.

ఇండియాని:— నికీ 6 వ తేదీనకి 12,95 26,600 యాపాయము వచ్చినది. ఇందులో యుద్ధిపక్రిములు 6711577 యాభ్యములకు యుద్ధపక్రిములు కలవు

కానసరిగ:— నెన్సెంబరు 22 వ తేదీని సంతక క్ర రాష్ట్రముల కానసరిగ నానిలాలు పట్టణమునందు గూడును.

కట్టవైదీల బాధ:— ఇండియా వైద్యశాలలో వా రంటు అభివృద్ధిగనుండిన విలియును శ్రీలంక గుర్తెవుల న్యాయసైన్యము కురుమ్మలతోకేరి బ్రిటిషువైదీలకు చాల బాధ వెల్లెడగ అకరియిన 19 వాట్టిలు వచ్చినది. ఎల్లీను గారు మద్దాయిపక్షమున వారించుచు అకరి నిర్దోషిక్యమును రుజువుచేయుటకు చాల యాప్రజ్ఞకులకుండి సాయులను తెప్పించవలసియున్నది గనుక కేసును చాలకాలమువరకు వాయిదా వేయించవలసిందని కోరిక.

తూర్కీ సంతకము.

కన్స్టాంటి నోపొలు, ఆగస్టు 6:— కురుమ్మ జేతనన బ్రిటిషువారు సంతకంపరమును అందాకేసము దినదినము నకు విశేషముగా వెరుగుచున్నది. చిట్టదివరకు క్రితాధిపాత్య యము కొరలకునపు డెక్కువమంది ఈ యేర్పాటు నామా దించుమిక్రితము పూర్వకురుమ్మమును, పనిచేయించుకొనిన ఉద్యోగియులును విశేషముగ ప్రయత్నించుచున్నాడు.

బ్రిటిషు వాణిజ్యభివృద్ధి.

లండను, ఆగస్టు 8:— వాణిజ్యసంఘము వారిలెక్కు లనుబట్టి నిరుటిబాటెక్కు ఈ సంకర్షణము బాటె నెలాభును నకు ఎగురుతులలో 4,46,71,0 24వరకును, దిగురుతులలో 44,81,784 సావరణమును ఎక్కువ అభివృద్ధి జూపబడుచున్నది. ఎగురుతులందుక, దిగురుతులందుక ఇంకయభివృద్ధి యెన్న దునులేను.

తూర్పు యూర్పు మెరు సైన్యము.

లండను, ఆగస్టు 8:— తూర్పు యూర్పు మెరు సైన్యము. రెండవ కటాలము నేను "సిటీకెఫ్ యూర్పు"లో వై మా కు నుండి బొంబాయికి పయనమయ్యెను.

Calcutta

Exchange of Turkish Coins.

CALCUTTA, August 10. A "communiqué" says,—Intimation has been received that repatriated civilian prisoners who are in possession of Turkish coins and notes may exchange them at the Calcutta Currency Office for Indian Currency at the following rate,—Turkish pound of 100 piastres, Rs. 13-8-0.

The Punjab

Punjab Martial Law Commissions. The Convictions.

SIMLA August 10. A Punjab Government communiqué states: The Martial Law Commissions appointed in connection with the recent disturbances in the Punjab dealt with 114 cases in all, and the number of persons tried by them was 852, of whom 581 were convicted and 271 acquitted. Of those convicted 351 were convicted for waging war against the King, an offence for which a Court cannot, under Section 121 of the L. P. O., pass a sentence less severe than one of transportation for life and forfeiture of property. The rapid restoration of security has rendered possible an early exercise of the powers of clemency vested in the Government with regard both to the other cases of the class above referred to and to a number of cases dealt with by the Commissions. The sentences imposed by the commissions have accordingly been considered by the Lieutenant-Governor and reductions, some of which have already been announced have been ordered in a large number of cases.

Indian News.

In the course of a speech which he delivered at the annual gathering of the students of the Ferguson College Poona, His Excellency Sir George Lloyd inquired: "How is India going to get on unless her best brains take to trade and industries. It was no good talking in phrases unless they were going to put them in practice and try develop India as a great producing country. It was for them to create arts and industries that would give employment, work and wages to their own people and the message he had to give to the Ferguson College that day was "Do not forget the industrial development of your country."

The second special tribunal at Ahmedabad trying the Nadiad derailment case on Thursday heard the further evidence of the prosecution witness Mr. Janubhai Bhailal, Police Inspector, who, in the course of his evidence deposed that the statements of approvers Motilal and Kalidas had to be divulged for purposes of the identification of the accused and added that he was assured on the 11th May that the Home Rule League Office and its Secretary had no hand in the derailment affair.

The "Bombay Chronicle" understands from a private cable received on Sunday that Mrs. Basant, Messrs. Surendranath Bannerjia and C. P. Ramaswamy Iyer gave able evidence before the Joint Parliamentary Committee and made a great impression. Mrs. Sarojini Naidu also gave very impressive evidence on women's franchise. Mr. Jinnah is not keeping good health.

Recent high flood in the Banatui River has caused serious damage to seven villages in the Muraroi Thana in the Birbhum District, washing away more than 150 houses and rendering the villagers quite helpless. Many had to run up to the Muraroi railway station to take shelter. On receiving the news the Sub-Divisional Officer of Rampurhat and Mr. G. S. Dutt, District Magistrate of Birbhum, arrived at the affected villages and arranged for their immediate relief with the volunteered help of the boys and teachers of the local schools and several public-spirited gentlemen. A Flood Relief Committee has been formed and subscriptions are being collected. The Government has sanctioned Rs. 500 for the relief of the distressed people of the flood-affected villages.

RAWALPINDI, August 10.

A garden party was given last evening by Sir Hamilton and Lady Grant in honour of the Afghan delegates who are leaving for Peshawar tomorrow. In the course of a brief speech Sirdar Ali Ahmed Khan said,—But for the wisdom of the Amir and sound common sense of Sir Hamilton Grant instead of enjoying peace they would have been at war now: Sir Hamilton Grant replying eulogised the services rendered by Sirdar Ali Ahmed in restoring peace.

The Coal Dispute. Fight to the Finish.

The Controller and Men's Demands.

London, August 9.
Apparently there is going to be a fight to the finish in the strike of 200,000 Yorkshire miners. The Coal Controller to-day told the men's leaders that it was impossible to concede their demands. To do so would mean a strike in every coalfield in the country for similar concessions. No further conferences with a view to settlement have been arranged. It is believed that the funds of the strikers will only last another fortnight. Already a quarter of a million sterling has been spent on strike pay.

The Yorkshire Coal Strike, No Settlement.

London, August 9.
The Conference in London between the Coal Controller, the Minister of Labour, South Yorkshire coal-owners, Yorkshire miners, and the Secretary of the Miners' Federation, with a view to settling the strike at Yorkshire mines, was abortive, meanwhile, the industrial situation in Yorkshire is becoming worse. Arrangements have been made to feed children and families in some districts, where they are half starving. Factories are closing down.

Liverpool Tramway Strike Settled.

London, August 9.
The Liverpool Tramway strike has been settled.

Bolshevism in Russia.

International Commission's Report.

London, August 9.
LUCERNE.—The Report of the Commission of the International, while strongly protesting against the Allies supporting Admiral Kolchak declares that the International cannot evade obligations, to understand the merits of protest by Russian Socialists against Bolshevik oppression. Therefore, it proposes that a Commission of enquiry shall visit Russia to investigate the matter.

The Silver Market.

London, August 8.
Messrs. Montagu's report says.—The China Exchange has shown increasing strength. The official Shanghai rate is 5-7½, but actual business is being done at considerably higher rates. This has imparted a good tone to silver and caused a shortage of supplies for ordinary market requirements which are somewhat considerable.

Profiteering Act. Powers of Board of Trade. Sellers' Responsibility.

LONDON, August 9.
The text is issued of the Profiteering Act, 1919. It empowers the Board of Trade to investigate the prices, receive complaints of unreasonable profit, and after hearing parties to issue an order fixing the price, requiring sellers to repay the excess to the complainant, and requiring the complainant to purchase at such price, or, alternatively the Board may prosecute the seller in a court of summary jurisdiction, where he is liable to a fine of £200, or imprisonment for six months. Where a company is convicted, every director and officer is deemed guilty, unless he proves non-complicity. As the Act does not apply to controlled articles, the Board may delegate powers to local Committees, appointed by local authorities. The seller will have the right of appeal to appeal to tribunals appointed by the Board. The Board may authorize the local authorities to trade in articles to which the Act applies. All information is to be treated as confidential. The powers of the Board of Trade will be exercised jointly with the Food Controller regarding articles of food. The Act will continue in force for six months.

Imperial Preference.

Board of Trade Regulations.

LONDON, August 9.
The Board of Trade has issued the regulations determining what articles benefit by the Imperial Preference provisions of the 1919 Finance Act, as being of the genuine Empire origin, and fixing the proportions of the value of consignments so benefiting. They state that goods shall not be deemed to be manufactured in the British Empire unless 25 per cent. of the total value is the result of labour within the Empire.

Obituary.

Professor Haeckel.

LONDON, August 8.
BERLIN.—The death is announced of Professor Haeckel.

Indian Women Suffrage.

Mr. Montagu's Views.

LONDON, August 8.
Replying to a deputation of Indian women, headed by Mrs Sarojini Naidu, urging the enfranchisement of the women of India, Mr. Montagu said he regarded the question as vitally important, because, if not at present, certainly after the first statutory Commission of Inquiry, it would be a question which Indian men would be in a position to decide for themselves. He had always advocated women's suffrage in Great Britain. The Joint Committee was making a most detailed enquiry into the question. It would be wrong to indicate his own view, and he certainly could not indicate what would be the view of the Committee, but all the arguments, of the deputation would be very fully considered.

The Bakers' Strike. Men Accept Arbitration.

London, August 9.
The bakers' Union has authorized the resumption of work where employers are prepared to concede all the Union's demands. It is anticipated that this will immediately relieve the situation, as a number of large co-operative houses, together with many other employers throughout London, have offered to concede all the demands, but hitherto the Union had forbidden operatives to resume. To night's conference of Masters and Men issued a statement, recommending that when the men accepted the arbitration as regards hours and wages, which the employers and the Ministry of Labour favour, and have resumed work, there should be a further conference to consider improvements in the conditions of night work.

Russia

Bolshevist Submarine Sunk.

London, August 7.
The Admiralty announces that a Bolshevist submarine has been sunk in the Baltic by two British submarines.]

Russia's Food Problem.

Appeal to Agricultural Organisations.

London, August 9.
STOCKHOLM.—A telegram from Petrograd says:—The Chief Commissary has issued a proclamation appealing to agricultural organisations for more food. The population is famishing and the prices are fantastic, bread being 120 roubles a pound and sugar twelve roubles a lump. Disease is raging.

Fighting in North Russia.

Russo-British Attempts to Recapture Onga.

LONDON, August 9.
ARCHANGEL.—There has been hard intermittent fighting since the Onga mutiny. A Russian force, supported by British gunners attempted the recapture of Onga, but was attacked by the Bolsheviks, some of whom, disguised as peasants and women got to the rear of the Russians, but the latter escaped into the woods. Subsequently a British monitor anchored off Onga and Russian detachments were landed in the face of desperate resistance. They captured part of the town after ceaseless house to house fighting, but the Bolsheviks were reinforced and forced back the Russians who withdrew after evacuating the refugees. Immediately afterwards two British monitors shelled Onga for eleven hours with seven inch guns, razing the town.

France

Europe's Coal Production.

Inter-Allied Committees Formed.

LONDON, August 7.
PARIS.—At a meeting of the Supreme Allied Council in Paris, Mr. Hoover, Food Controller, stated that no coal imports to Europe could be expected from the United States. Consequently the Supreme Council decided to form an Inter Allied Council for the production and distribution of coal, using Czech and Polish workers in French, Belgian and German lines.

The Tangle at Budapest.

Rumanians Ignore Allies.

Supreme Council's Message to Rumania.

PARIS, August 8.
The Supreme Council was to-day occupied with a lengthy consideration of the tangle at Budapest, from which city the Allied representatives' reports depict the conduct of all the Rumanians in unfavourable terms. The British General Gordon telegraphs that the Rumanian troops are committing outrages. General Polk, the chief American delegate, told the Council that the composition of the new Government and the manner of its formation would do more to spread Bolshevism than anything else. The Council drafted a telegram to the French Minister at Bucharest for transmission to the Rumanian Government, recalling that the Allies sent a military mission to Budapest to arrange that the Hungarian Government should execute the armistice terms and safeguard the Hungarian population from violence or pressure at the hands of the Rumanian Army. The Council learned on the 6th instant that the Rumanian Generalissimo had presented fresh armistice terms to the Hungarians. The Supreme Council then telegraphed to the Rumanian Government refusing to recognise the Rumanians' right to conclude a fresh armistice, and warning the Rumanian Government against any violation of law or humanity and requesting it to order the Rumanian Generals at Budapest to obey the orders of the Inter-Allied Commission of Budapest. No reply reached the Council, but it was learned that the Rumanian Generals have refused to obey the Commission, permitted pillaging, had established a blockade which was reducing Budapest to starvation, had destroyed the railways between Budapest and Vienna and had committed other violations of the rights of the Allies, and even of humanity. The telegram concludes requesting the Rumanian Government immediately to demonstrate by acts that the inference of the Conference that Rumania has resolved to disregard its authority and separate herself from the Allies is mistaken.

Plebiscite in Silesia.

Big Four to Maintain Order.

London, August 9.
PARIS.—It has been decided during the plebiscite in Upper Silesia that the big Four shall send equal detachments to maintain order.

Housing Crisis in France. French Government's Bill.

LONDON, August 10.
The French Government has introduced a bill to provide for construction of cheap and healthy dwellings to cope with the housing crisis. It is proposed to spend 500 millions of francs.
The conference circles believe that the council of five will not take holiday till the treaties with Austria, Bulgaria and Hungary are settled.

General Pershing Recalled Home.

LONDON, August 9.
PARIS.—The Associated Press learns that it is reported here that General Pershing has been recalled home suddenly. The only reason given is that it is believed to be in connection with the strike situation in the United States.

China

China and Japan.

Chinese Peace Delegate's Statement.

LONDON, August 7.
PARIS.—The Havas Agency states:—According to an interview with an authoritative Chinese Peace Delegate, the Chinese will not persist in the demand that Japan should hand over the iron mines and coal mines which the Germans were working in 1914, but China will never agree to lose her sovereignty over German built Tsing-tao, although China is willing to make the city an international port like Shanghai.

Sympathy with Koreans

Sympathy for Koreans fighting for their independence was expressed at a dinner given to the Korean Delegation to the Peace Conference.

Cholera in South Manchuria.

A Serious Outbreak.

LONDON, August 8.
A telegram from Tientsin reports a serious outbreak of cholera in South Manchuria, especially at Mukden, where numbers are dying daily. Fatal cases have also occurred in Tientsin.

Hungary

New Hungary.

Archduke Joseph's Proclamation.

LONDON, August 8.
BUDAPEST.—A proclamation by the Archduke Joseph says:—"Impelled by imperishable love for the Hungarian people and responding to the requests from all sides, I have undertaken the solution of a seemingly impossible situation. I cannot look on while partisans of various interests and party groups are quarrelling over the fate of our poor broken Fatherland. Every where complete anarchy reigns in Trans-Danubia, and the Ministry is in office that nobody recognises. Complete stoppage of food supply already threatens a catastrophe, unless the educated classes unite with the sober working classes and peasants to establish order with a strong hand."

The proclamation appoints provisional Ministers, including Herr Stephen Friedrich and General Tanczos, as called yesterday, but not including the War Minister. The proclamation says a transitional Government will be formed a few days after the citizens, peasants and workmen have been consulted. It concludes:—"Let everyone in whose heart still lives a spark of patriotism support the Government with entire devotion in its difficult position. Away with discord, criticism and separatism. Let there be unity, understanding and work. Let us immovably trust in a better future for the Fatherland."

Herr Stephen Friedrich, the new Premier, belongs to the Bourgeois party. It is intended to offer portfolios to an Agrarian Party member of the so-called Szegedin Government and Social Democrats. The Archduke Joseph was always a very popular member of the Imperial Family. He resided in Budapest and held an army command in war time. He was among the first at the beginning of the revolution to recognise the new regime, and support Herr Karolyi.

LONDON, August 10.
PARIS.—The Havas Agency states—Arch Duke Francis Joseph has sent a telegram to Clemenceau asking the Allies to recognise his Government.

Food for Hungary.

LONDON, August 8.
PARIS.—Mr. Hoover, who is directing relief work in Hungary, has ordered the suspension of all consignments of food to Budapest on the ground that the Rumanians are carrying off all the food.

Popular Agitation.

LONDON, August 8.
BUDAPEST.—An enormous and enthusiastic crowd demonstrated all night before the hotel where the new Ministers are staying. They dispersed after singing the National Anthem in an orderly manner. The "Entente" Missions have permitted National flags to be united.

New Hungarian Government.

LONDON, August 9.
COPENHAGEN.—A telegram from Budapest says: The new Government has been inaugurated with congratulations on the removal of Soviets.

Portugal

Portuguese Republic.

LONDON, August 8.
LISBON.—Senhor Antonio Almeida has been elected President of the Republic.

America

America Demands Withdrawal of Armistice Conditions.

LONDON, August 8.
BERLIN.—The "Tageblatt's" Budapest correspondent says.—The American Government has requested the Rumanian Command to withdraw the Armistice conditions, threatening stoppage of supplies to Rumania.

Canadian Parliament. Liberal Leader.

LONDON, August 8.
OTTAWA.—Mr. Mackenzie King has been chosen successor to Sir Wilfrid Laurier as the leader of the Liberal Party.

Dear Living in U. S. A. President Wilson's Recommendation.

LONDON, August 9.
WASHINGTON.—President Wilson, addressing the Congress on the dearness of living, recommended the continuation of the Food Control Act with substantial penalties for profiteering, including criminal prosecution. He urged that legislation be passed requiring that foods be released from cold storage and priced the same as when they entered, also a federal licensing system to ensure competitive selling. He appealed for the prompt ratification of the Peace treaty, because permanent relief was impossible while the country was neither at war nor at peace. He said the demands for higher wages were justified if there were no other means of enabling men to live.

Rumania

Rumania and Hungary. Troops Occupy Budapest.

LONDON, August 8.
PARIS.—The Rumanian troops have crossed the Danube and occupied the whole city owing to the expiry of the period fixed for the acceptance of the Armistice.

Allies and Rumania.

LONDON, August 8.
PARIS.—According to the "Echo-de-Paris", owing to the refusal of the Rumanian authorities to receive the Allied Military Mission, the Supreme Council has made energetic representations to the Bukharest Government.

Belgium

Explosion Near Bailleul. In a Munitions Depot.

LONDON, August 9.
LILLE.—An explosion has taken place in the munitions depot near Bailleul. Hitherto, three civilians are known to have been killed and twenty injured, exclusive of the casualties to British soldiers, Chinese labourers and German prisoners.

Belgium Ratifies Peace Treaty.

LONDON, August 9.
BRUSSELS.—The Chamber has unanimously ratified the Peace Treaty.

Turkey

The Mandate for Turkey. A Pro-British Movement.

LONDON, August 5.
CONSTANTINOPLE.—The movement in favour of a British mandate for Turkey is increasing enormously. An Association, largely composed of old Turks and retired officials, is actively campaigning towards this end with a view to an ultimate plebiscite.

Order at Smyrna.

General Sir George Milne has been entrusted with the maintenance of order at Smyrna on behalf of the Allies.

Germany

War Crimes' Responsibility. Allies Demand German General.

LONDON, August 8.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the Allies have demanded the surrender of the German General Kruke, Commander of the Prison Camp at Kassel, where 3,000 French prisoners died of typhus.

German Tonnage.

LONDON, August 7.
BERLIN.—Germany's mercantile fleet consists at present of 3,755 ships of 724,954 gross tons, of which 105, aggregating 135,673 are over a thousand tons. This means a loss compared with January 1913, of four million tons, or over four-fifths of the whole mercantile marine. What remains, it is said, is barely sufficient to carry on Germany's Baltic services.

Bombay

The "Nankin's" Passengers.

BOMBAY, August 9.
Two hundred and nineteen passengers have arrived by the mail steamer "Nankin" at Bombay to-day. They are not likely to forget their experiences during the six weeks voyage from Home. The "Nankin" was delayed at Port Said owing to plague cases on board, and the passengers' experiences in the segregation camp and hospitals were extremely unpleasant.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Afghanistan

Afghan Peace and After. Afridis refuse to join Lashkar.

SIMLA, August 11.
A Press Communique says:—There is no change north of the Kabul river. The signing of peace has much impressed the Afridis who, before the news reached them, had sent a definite refusal to Orakzai Mulla Mahomed Akhunczada to join his Lashkar. Piquetes from Sandgi in Pechi were heavily attacked on the 8th by the Mahauds while proceeding to take up their position towards Shindi. The enemy apparently numbered about 200 and a hand to hand fighting took place in which we suffered casualties among our Indian ranks.

Heavy Enemy Losses.

The Enemy is reported to have lost heavily. On the 9th some 60 Wazirs were bombed south of the river between Idak and Miranahab, 12 or more casualties being inflicted. Four Mahauds gangs, from 150 to 300 strong, are now reported out Mulla Fazel Dins Lashkar being apparently split up. A bomb was recently thrown into Wana Fort. The small Afghan garrison suspect the Mahauds of having done it under British instigation.

Wazirs Return Home.

Fort Sandeman reports that about 50 casualties are believed to have been inflicted on tribesmen who have recently attempted to threaten this post. The Majority of Wazirs are reported to have returned home and the vicinity of Fort Sandeman is now reported clear of tribal gatherings. Aeroplane reconnaissance on the 10th reports no enemy between Murgha and Fort Sandeman. The cavalry patrols exchanged a few shots with the tribesmen near Musa Khel. Small raids are reported at Punjpal and Bakhari south-west of Quetta.

Indo-Afghan Peace.

Press Comments.

BOMBAY, August 11.
The "Times of India," commenting on the Afghan peace, says:—Though we have no doubt that they will receive severe criticism in some quarters on the ground that from the British and Indian standpoint they are deplorably weak, we believe them sound and consider that the Government and Sir Hamilton Grant and his colleagues are to be congratulated on them. We can discern in the present circumstances no single reason why we should join the critics who condemn the continuance of the Afghan and frontier policy which as up to the present outbreak has been highly successful for nearly half a century. The well known reasons underlying it are as cogent now as they were after the last Afghan war. The first desideratum in considering the position is caution to prevent anger at the sheer cursedness displayed by the Afghans. There is doubtless risk that the mild temper which the Indian authorities have maintained during the most aggravating phases of the recent trouble may be misunderstood and taken for weakness, but there need be no doubt that the Afghans are more convinced of their littleness compared with us than they confess and their wild speech-making is largely intended for home consumption. The paper hopes the bountiful and compassionate peace which the British Government have thus granted will not only convince the Afghans of the sincerity of their good words, but will be to India Mahomedans one more proof of the groundlessness of their fears that England has in spirit departed from her former friendship for the Islamic world.

United Provinces

Breach on the E. I. Ry.

ALLAHABAD, August 10.
There have been severe breaches on the Jubbulpore section of the East India Railway, consequent upon the recent heavy rains between miles 97 and 99 near Jaitwar station. The line was badly cut in four or five places. The damage occurred on a high bank at a point where it was impossible to effect a diversion from the main line. The bank will, therefore, have to be repaired and in some parts rebuilt before further traffic can be got through. This work will occupy from ten to fifteen days at least involving closing of all traffic between Manikpur and Satna. Luckily none of the bridges has been seriously damaged. The telegraph lines at Jaitwar bridge were washed away, but men were busily engaged throughout on Saturday night in making the necessary repairs, and it was anticipated that the telegraph would be working on Sunday morning. It is understood that from three quarters to a mile of embankment has also been washed away between Satna and Jabalpur, breaking off communications between these two stations. This is the most serious breach of all, but details are not yet available. The Up and Down Bombay mails have been diverted "via" Manikpur and Jhansi over the G. I. P. Railway. No. 4 Down Bombay mail, which was conveying the inward English mails of the 12th July and which was expected to reach Calcutta on Saturday evening, was diverted by the G. I. P. Route "via" Jhansi and Manikpur Junction.

Muslim Education.

Remarkable Awakening.

CAW-PORE, August 9.
Sir Harcourt Butler, speaking here at the opening of the Halim Muslim High School, said he was glad again to testify to his keen personal interest in Mahomedan education in the province. The last nine years had witnessed a remarkable awakening among the Mahomedans, and pupils had increased by some 50 per cent, and over 13 per cent of the school going population were now attending schools in the higher institutions. The out-

turn of Mahomedan graduates had increased by nearly 80 per cent. He believed that a full progressive policy in education would be a policy of prudence no matter what difficulties may intervene at the outset. He thanked the various donors for their contributions and promised a lakh from the Government, equalling the sum collected, for building grant, besides giving other assistance.

Katarpur Riot.

Judgment of the Court.

SAMARATPUR, August 9.
Judgment in the Katarpur Bak-ris riot case is delivered. Out of 165 accused persons in the case, 8 Hindus, including 3 Mohants, 1 doctor and one aged banker, received death sentences, 135 persons have been sentenced to transportation for life. These included the sons of the chief pandas, priests, municipal members, zamindars and bankers. The municipal secretary of the Bardar Union and a Hindu Sub-Inspector of Police got seven years' rigorous imprisonment each. Twenty persons were acquitted.

The Next United Provinces Legislative Council Meeting.

NAINITAL, August 11.
The next meeting of the United Provinces Legislative Council will be held at Nainital on Monday the 22nd September.

Central Provinces

Liberal Grant for Purchase of Cloth to the Poor.

NAGPUR, August 11.
A representation is made by the Chief Commissioner, Central Provinces that the board of management of the Indian peoples' famine trust fund has made a liberal grant of Rs. 1,00,000 for the purchase of cloth for the poorest classes of the people in the districts of the Central Provinces which are affected by famine and scarcity. The grant is not only opportune but will go far to mitigate the distress of the people who are unable to buy proper clothing. The cloth will be distributed through the district committees specially constituted for the purpose.

Simla

Influenza Epidemic.

SIMLA, August 11.
A press communique says:—It is proposed to issue a brief telegraphic bulletin regarding influenza each Monday so long as the need for such information exists. The following is the latest information regarding the prevalence of influenza. The infection is apparently widespread in Burma, Madras and part of the United Provinces, but the disease is mild in type. In Burma 28 towns reported cases and some mortality. During the week ending July 26th there were in all 158 deaths due to influenza and 107 of these were reported from Rangoon city. The total mortality for all towns was 921, which is equivalent to an annual death rate of 63.96 per mille of the population. During the week ending 2nd August 145 deaths from influenza were recorded and the number of infected towns fell to 18, in the Madras presidency influenza is reported from Madras city, Tanjore, Madura, Bellary town and cantonment, Calicut, Berhampur, Parakkimedi, Rusaikenda Aska and Dharakota. The last four are in Ganjam district. For the week ending 1st August 116 deaths were reported from Madras city, Calicut, Tanjore and Madura of these 107 were from Madras city and Calicut. In the United Provinces infection is reported from Lucknow, two tahsils in Ghazipur district and the Jails in Benares the Bijoor district jail and in Seohana town in Bombay cases are still occurring in the Bombay city and it is possible that infection exists in Poona, Amedabad, Surat and Sholapur towns. The Punjab is reported free from infection and no reports have been received from the Central Provinces, Bengal Bihar and Orissa and Assam. Mild cases are reported from the Dalhi. Taking the four principal ports Bombay, Calcutta, Rangoon and Madras the influenza mortality during July has been as follows for the week ending the 5th July:—Influenza 154, Total mortality 2361 mean of 5 years for the week 1444. Week ending the 12th July 161, 2614 and 1523. Week ending 19th July—211, 2503 and 1648. Week ending the 26th July 241, 1624 and 1126 excluding Bombay figures not received. Although the total mortality is above the mean of 5 years it is much below the figures recorded in the corresponding weeks of 1918. From countries outside India little information is available but there is no evidence of a pandemic. In Great Britain figures are available up to the week ending the 5th July. From the 96 great towns in England and Wales only 17 deaths were reported in that week. In the week ending 13th April, 468 deaths from influenza were registered. Since that date there has been uninterrupted fall in the mortality. The figures for the week ending 5th July is well below the mean of previous years. In Cape Colony during the first half of June, 2,993 cases of influenza including 261 cases of pneumonia were reported and there were 224 deaths.

CALCUTTA, August 11.

The Hon'ble the Maharajadhiraj of Burdwan, the member of the Executive Council, is ill at Decca where the council meets to-morrow. Colonel Browne from Calcutta Medical College, has proceeded to Decca to render medical aid.

Total subscription for the New Indian Loan upto the 6th August 1919 are Rs. 12,95,26, 600 inclusive of Rs. 67,15,575 in the shape of war bonds.

BOMBAY, August 11.

The General superintendent, Eastern Telegraph Company Ltd., reports the following delays in transit on cablegrams:—Bombay to London—Full rate—2 days, deferred 3 days. London to Bombay—Full rate—1½ days, deferred 2½ days.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

In the Lords.

The Punjab Riots.

LONDON, August 11. In the House of Lords, replying to Lord Russell, in regard to the sentences in connection with the Punjab riots, Lord Sinha announced the communication of Harkishan Lal's sentence and pointed that the original sentence was only a sentence which could be given if the accused was found guilty of the offence with which he was charged. He laid stress on the reduction and commutations of sentences, and declared that the time had now arrived for the revision of actions, necessarily prompt and probably hasty, which were taken to restore order with a view to ensuring the confidence of the well-disposed; that the action had been adequate and not merciless. Mr. Montagu had been constantly communicating with the Government of India by cable, and he had every hope that a definite announcement with regard to the promised inquiry would be made shortly.

India in Parliament.

Statement in the Commons.

Mr. Montagu's Assurances.

LONDON, August 7. In the House of Commons to-day, Mr. Montagu stated that the appointment of an Indian to the Indian Army Committee was being considered. He promised to communicate to Lord Esher the suggestion that the evidence of Indian Officers at Hampton Court should be taken. He understood that the question of offer by the Government of India to receive private silver would be submitted to the Currency Committee. The latter considered that the terms of reference gave all the scope necessary. He was communicating with the Government of India with regard to the enquiry into the recent events in the Punjab and hoped to make a statement shortly.

Hindu Remarriage Bill.

Government of India's Responsibility.

LONDON, August 7. In the House of Commons, Mr. Montagu emphasized that the Government of India was not responsible for the Patel Marriage Bill and was in no way committed to support it, but as it had received a certain amount of support from the non-official members, the Government of India had taken steps to obtain the full opinion of the Hindu community before the Bill was proceeded with. The Government of India must make up its opinion about the Bill. If ever it came up for sanction or vote, the Bill would be treated as a private member's unofficial bill.

N. W. Frontier Casualty Reports.

LONDON, August 7. Replying to a question in the House of Commons, Mr. Montagu stated that it was not the case, as far as he was aware, that no casualty list for the North-West Frontier operations had been published for over a month after the 17th May. Reports of casualties were immediately communicated to the text of his. He promised to inquire into the cases to which Colonel Yate referred, where even the wives were not officially informed of their husbands' death.

Mr. Montagu stated that any member of the India Council was free to give evidence before the Joint Committee.

The Tea Trade.

LONDON, August 7. The Tea Brokers' Association says that over 102 million pounds of tea were bonded on the 31st July, compared with 55 millions on the same day last year, but the congestion at ports is hindering distribution, and tending to maintain the prices.

Received by the King.

Son of the Ruler of Bahrain.

LONDON, August 7. The King received to-day the son and grandson of the Ruler of Bahrain, who presented a victory sword to the King.

Attitude of the Allies.

LONDON, August 8. The Supreme Council has not only refused to recognise Rumanian's right to impose fresh Armistice terms, but has also pointed out that the exaction of reparations and indemnities was vested in all the Allies. American circles are indignant at Rumania's action, and predict that it will disastrously affect opinion in America. French circles take a less serious view and think that Rumania will not refuse to comply with the decision of the Peace Conference. It is urged in judging the startling course of events, that the fact should be remembered that Rumania is an Ally and Hungary an enemy.

The Coal Mines Bill.

LONDON, August 8. The House of Commons has passed the third reading of the Coal Mines Bill, establishing a seven-hours day.

American Labour Trouble.

President Wilson's Action.

LONDON, August 8. WASHINGTON—President Wilson has written to the Director of Railways, authorising him to adjudicate on the demands of the men in railway shops for higher wages as soon as unauthorized strikers have resumed work.

New York-Dewaven Railway.

A telegram from Boston says that traffic on the New York Dewaven-Hartford Railway has been suspended owing to a strike of 10,000 men in the shops.

Stockyard Workers' Threat.

A telegram from Chicago says,—"A hundred thousand stockyard workers threaten to strike, unless the guards stationed in the yard to prevent racial rioting are withdrawn. Hundreds of Whites have left work owing to 3,000 negroes returning to work protected by the troops."

Rioting in Brooklyn.

A telegram from New York says—"A strike of street railways in Brooklyn led to rioting, in which several were shot and many injured."

Actors on Strike.

The actors have struck for the recognition of their Union and for extra pay for acting more than seven times weekly. The principal theatres in Broadway are closed.

The Premier.

Mr. Lloyd George Explains Absence from Commons.

LONDON, August 6. Replying to the criticisms of his absence from the House of Commons, Mr. Lloyd George said that with the pressure of the subjects demanding claims of study, for instance the coal trade policy, profiteering and agricultural policy and Ireland, it was impossible for him to take part in the debates in the House daily. Mr. Lloyd George stated that the Government scheme for Ireland would be introduced as soon as possible, but not before the recess.

The Profiteering Bill.

LONDON, August 6. The Profiteering Bill has been introduced in the House of Commons.

The Indian Contingent.

Visit to Portsmouth Dockyard.

LONDON, August 7. Six hundred and fifty officers and men of the Indian Contingent visited Portsmouth Dockyard to-day and went on the warships "Repuis Barham" and "Queen Elizabeth."

British Finances.

Less Favourable Position.

Mr. Chamberlain's Reply to Critics.

LONDON, August 7. In the House of Commons, replying to members emphasizing the seriousness of the financial situation, Mr. Chamberlain denounced treacherous circles endeavouring by direct action to overthrow Parliament. The Government would take whatever steps were required in the matter. The situation needed the goodwill and active assistance of the whole community. The expenditure must be cut down and production increased, or we would become nationally bankrupt. The Budget position, as regards the balance between expenditure and revenue had become seriously less favourable than when the Budget was introduced. Many new large items of expenditure had been sanctioned, namely, pensions amounting to half the pre-war expenditure, increased pay for the Army, Navy, and Police and bonuses for Civil Servants. Moreover there was the continuance of the Ministry of Food involving its trading capital of seventy millions, which was consequently not yet returnable to the Treasury. Mr. Chamberlain emphasized that next year would not become normal. He foreshadowed fresh taxation unless drastic reductions in expenditure were effected. He appealed to the House to exercise the closest vigilance as regards new expenditure. It was his policy to reduce and end subsidies as soon as possible. Mr. Chamberlain emphasized the need for increasing production at reduced cost in order to get entry into good markets that could pay for supplies. The adverse exchange in America was a danger signal. Unless it was rectified shortly, everyone from the richest to the poorest was in for a very bad time. The Government was determined to stop reckless waste, institute rigorous economy, and cut down expenditure. There was no need to fear that the Government was embarking upon a hazardous policy of nationalising everything. There was nothing in the situation beyond the nation's control, given wartime resolution and the public spirit of unity.

The Irish Question.

Replying to Sir D. Maclean as regards the Irish question Mr. Lloyd George declared that the Government would submit its policy to Parliament at the earliest opportunity after the recess. He could not accept the Labourites' suggestion meanwhile to withdraw troops from Ireland as the Government's responsibility for law and order was plain. The present national position was grave owing to the prevailing spirit of irresponsibility, but if everyone, throughout the land put forth his best exertions as he did during the war, we should emerge triumphantly.

Mr. Chamberlain urged cutting down the expenditure to the narrowest limits.

London Police.

LONDON, August 5. An overwhelming majority of the city of London Police have forward to the Commissioner a resolution of thanks with regard to his support of better pay, repudiating strikes and recording unwavering loyalty.

British Labour Trouble.

Situation at Liverpool.

LONDON, August 7. This industrial situation in Liverpool is remarkably brighter. The possibility of a general strike is now considered remote. The city has resumed normal life, except for the tram and bakeries, which have not yet resumed. The Dockers' Union and the Municipal workers have followed the example of the Railwaymen deciding not to support the Police. A deputation of Trade unionists interviewed the Lord Mayor and requested the re-instatement of the dismissed Police. The Mayor declined to intervene in the dispute, but undertook to advocate the calling of a conference between the Deputation and the Watch Committee.

Ulster And Politics.

Revival of Political Organisations.

LONDON, August 9. Sir Edward Carson, presiding at a special meeting of the Ulster Unionist Council, in Belfast, dwelt on the necessity for preparedness in Ulster to prevent encroachments on their liberties. The meeting decided to revive the Ulster political organisations, including the Unionist Clubs which were in abeyance during the war and to commemorate "Covenant Day" by religious services throughout Ulster on the 29th September. It has been arranged that Sir Edward Carson shall inaugurate a political campaign in September.

Indian Reforms Bill.

Joint Committee's Inquiry.

Sir Frank Sly on Position of Europeans.

LONDON, August 8. At to-day's sitting of the Joint Committee, Sir Frank Sly said that he believed that the proposals of the Southborough Franchise Committee satisfied responsible opinion in India. He did not think it possible to give Indian workers direct representation on the Legislative Councils. Mr. Madhava Rao's opinion that India was able to dispense with Europeans, was certainly incorrect. He believed that the agitation against the Civil Service was largely political in order to strengthen Indian claim to responsible Government. He would be very sorry to think that Mr. Madhava Rao's view reflected the more sober opinion. He thought that too limited a franchise was more dangerous than too extended a one. He estimated that between ten and twenty per cent, of the population understood the question of reform. The remainder were entirely ignorant about them.

Replying to Mr. Montagu, Sir Frank Sly said that a large majority of the Civil Servants in India loyally accepted the pronouncement of the 20 August. Some honestly believed that the proposals of the Report exceeded what was desirable at present. Others believed that the Report went on wrong lines, and that diarchy would make it more difficult to proceed on satisfactory lines. Others believed that the scheme was justified and that there was no satisfactory alternative. He believed that the Civil Servants were genuinely frightened by the recent criticism, and feared that it might be difficult to make the scheme a success, even with the best will, owing to racial prejudice and they desired safeguards for their position. He said that if he were a young man choosing a career, he would undoubtedly enter the Civil Service under the scheme.

Ill-Treatment of Kut Prisoners.

Terrible Stories.

LONDON, August 8. Terrible stories of the ill-treatment of Kut prisoners were told at the court martial of William Fratell, a Eurasian warrant officer in the Indian Medical Service, against whom nineteen charges were brought involving the heartless treatment of British prisoners in the hands of the Turks after the fall of Kut. A witness spoke of a place at Bapsache called "The Dead House," where the bodies of British soldiers were huddled, some naked, and all filthy, also a dirty verminous tent called "The Death Trap," where men suffering from dysentery lay filthy and helpless, and unattended, till they died. Men too sick to work were dragged out of the forty sick entrained from Bapsache, dirty, foodless and waterless, the children died. Witness stated that the sick lay on the ground outside the hospital for hours before Fratell went to see them and often they died before he saw them. Fratell approved of the conduct of a German, who ill-treated the British sick. Out of 598 British soldiers from the hospital in June to September, 214 died. Mr. Elkin, defending the accused, announced that he would probably ask for a lengthy adjournment in order the witnesses might be fetched from India and Mesopotamia.

British Trade Booming.

LONDON, August 8. The Board of Trade returns show that exports have increased by £44,671,024 and imports by £4,430,794 as compared with July of last year. The Trade returns surpass all previous records, both as to imports and exports.

Food Control in Britain.

LONDON, August 9. The Food Controller announces the resumption of the control of the distribution and prices of imported bacon, hams and lard.

Troops for India.

LONDON, August 8. The Second Battalion East Yorks left Plymouth to-day for Bombay on the "City of York."

The Police Strike Over.

Commissioner's Announcement.

LONDON, August 9. The Commissioner of Police announces that the strike is over and annual leave is being resumed. He congratulates all ranks on the way they upheld the traditions of the Force.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

సూర్యవంశపురాజులు:—దక్షిణాదినుండి కార్యకర్తలగురూపములను సూర్యవంశపురాజులు 5-8-19 వ తేదీన బాటట్ల తాలూకా ఇవగల్లు గ్రామమునకు వచ్చి మల్ల యాధ్యక్షులు, భిక్షునివట్టు, నాగబంధము మొదలగు కార్యకర్తలను సమీక్షించి వనము చేసిరి. పాటేళ్లతోను గొప్ప గొప్ప పనులు చేసిరి. పిరికి గ్రామ పంచాయితీనుండి 5-0-0 యిచ్చి భోజన సదుపాయములు చేయించుటకు, పురజనులు కొందరు వస్త్రములు, మొదలగునవి ఇచ్చిరి. ప్రస్తుత స్థితివిట్టి పిరికి వచ్చినను ఒకవత్సరము మీద ఉన్నతదశ చెందినవారని చెప్పవచ్చును.

ఆర్యవైశ్య మహాసభ:—ఈ సంవత్సరము ఆర్య వైశ్య మహాసభను బెజవాడవారు ఆహ్వానించినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రతివత్సరము ఈ సభ చేసి, జాతీయ సమయములందు జరుగుచుండెడిది. ఈ సంవత్సరము జూలై నెలనూడ గదిని నది, ఆగస్టు జరుగుచున్నది. ఇంతవరకు మీ సభాప్రయత్నములు చేయుచున్నట్లు గమనించుచు. ఇకవైన మీ కర్తవ్యము ఆర్య వైశ్యమహాసభ జరుపుదు రని కోరుచున్నాను. అని శాస్త్ర మంతకుమార్తాయ గుప్తగారు ఇవగల్లు నుండి వ్రాయుచున్నారు.

మిర్జాపూరి జమీందారుగారు:—ప్రస్తుతము నూడవీ దునకు విద్యుత్తును గట్టును నదిగా అందుబాటునకు వచ్చినవలె చాల ఇబ్బంది కలుగించుచుండుటను దయచేయుటకు మహా కళాకర్త నూడవీదయ్యగారు శ్రీ మిర్జాపూరి నిడమర్రు ఎస్టేటును జమీందారుగారు మాత్రం వారమునకు 500 బస్తాల విద్యుత్తును తెప్పించుటకు వట్టుమకు పుచ్చుకొని తెప్పించి అనుభవము చేయుటకు అమ్మించుటయేగాక 6 బ్రాంచి గ్రామములకు వారలసిన స్టాండ్ సప్లయ చేయుచున్నారు. వారికి కలిగిన ఔచార్యమునకు ప్రజలు చాల కృతజ్ఞులు అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

కార్మికావేగము మిడిల్ న్యూస్, కురిమెట్ల:—ఈ పాఠశాల 1912-వ సంవత్సరములో స్థాపించబడి జననివాల్సివట్టి చెందుచున్నది. ఇందు వాలరు కిరగలి మొదలు మూడవ ఘాతము వరకును చ్చానున్నది. ఈ పాఠశాల పాలకులు అర్దులగు పేదపిల్లలకు చికిత్సలందును గొంతవలకు సాయము చేయుటకు చట్టములను దరకాళమును గల్పించియున్నారు. ఇప్పుడు విద్యార్థివర్గము గృహము నొక దానిని కట్టించుచున్నది. నెల నెలములలో కిరగలి కాగలదు. ఇందు వసించు విద్యార్థులలో తెలివిన పేదపిల్లలగు వారికను భర్తుల బాటాడ కొంతవలయును ననుచున్నట్లు కనబడుచును భర్తనిధిని స్థాపించుచున్నది. ఇన్ని సదుపాయములతో నొప్పుపాఠశాల శ్రీ ప్రాంతములందు మిక్కిలి అరుదు. విద్యార్థుల శ్రమకల కలంపలను లాభము లింది కృతార్థులగుచున్నది! అని ఒక పాఠశాల నుండి వ్రాయుచున్నాను.

గోదావరీనందల గ్రంథాలయ సంఘము:—ఈ సభ ఆగస్టు 8 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు ఆ సభ్యులవారు కర్మిగారి మాధిపత్యము: శ్రీ వసురావు పుస్తకభాండాగారమును సమీక్షించిరి. భాషాసహజమును, గ్రంథాలయభిమానులు, సుదానితులును, శ్రీ సేతులు నగు శ్రీ రామ చలికాని లక్ష్మీరావు బహద్రులవారు కలకత్తా సాహిత్య సమాజమువారిగారి బుర్రానిమిషర్లను కలిగించు 'కావ్యనిధి' యను చిరుదము నందినందులకు వారి సభివందించుటకు, 'గోదావరీగ్రంథాలయోద్యమ' మనుపేరున బ్రతివత్సరమును గోదావరీనందల గ్రంథాలయ వృత్తాంతమును ప్రకటించుటకును, చుట్టికొన్ని యిరిర విషయములను గూర్చియును, తీర్మానములు సర్వింపించి యామోంపబడినది. అని తిం. వేంకటరమణయ్యగారు రాజమహేంద్రవరము నుండి వ్రాయుచున్నారు.

కన్య విద్యార్థులు: పాదకండుక క్రీడ. జంతుల సాంబయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— శ్రీవిజయమిశ్ర లక్ష్మీనారాయణ ప్రసాద్ ది. ఏ. గారి గౌరవాధ్వన గుంటూరు కన్య విద్యార్థులచే పాదకండుక క్రీడనై నెల కొల్పబడిన రజితప్రాత్రులకుండెను. రీ నెల 2-వ తారీఖు సాయంత్రము ప్రారంభమయెను. గుంటూరు,

బెజవాడ, రేపల్లె, బందరు కన్య విద్యార్థి సంఘ సభ్యులీపాదకండుక క్రీడ పంపెమునకు దరఖాస్తులు పంపిరి. అందు బందరు కన్య విద్యార్థి సంఘమువారు తమ దరఖాస్తును ఆలస్యముగ పంపుటచే కమిటీవారిచే తోసివేత జరిగినది. ఆట, బెజవాడ గుంటూరు విద్యార్థులచే కనివారము సాయంత్రము ప్రారంభమయెను. ఉభయ పక్షములవారును సమానముగ నాడివందెను. ఆదివారము సాయంత్రము గుంటూరు విద్యార్థులు బెజవాడ విద్యార్థులపై ఒక గోలును జేసిరి. బెజవాడ విద్యార్థులు తన నిపుణతను, చాక చక్కణము చూపరులకు సం తోషము గలుగునట్లు తమ యాటయందు కనబరిగిరి. వారిలో నలుగురు యిరుగురుగా (ప్రతీసా) మైదాని. సాయవారము సాయంత్రము గుంటూరు విద్యార్థులవారు, రేపల్లె విద్యార్థులవారు కడపటి పంపెము జరిగెను. అందు రేపల్లె విద్యార్థులు 35 నిమిషములైన తరువాత గుంటూరు విద్యార్థులపై ఒక గోలును జేసిరి. గుంటూరు కన్య విద్యార్థులు రెండు గోలులు బెజవాడ విద్యార్థులతో ఆడి ఆటని యుండినను, వెట్టులు తగిలియు, నిరర్థనము చెందక పది నిమిషముల కాటనిజరబతు ననగ తమపై నెక్కిన గోలును తీర్చుకొని రేపల్లె విద్యార్థులపై చుట్టియుగోలునుజేసి ఆటయందు జయమును పొందిరి. ఈ పది నిమిషములలో గుంటూరు విద్యార్థులు తమ నిపుణతను, క్రీడ సామర్థ్యములను చూపిరి.

రేపల్లె విద్యార్థులు పాదకండుక క్రీడకు ప్రాత్రులైన చూపరులకు ఆకర్షణమును గలిగించునట్లు తమ సామర్థ్యమును వెల్లడించెడిది. గుంటూరు కాలేజీలో నీచురు విద్యార్థులను నిమ్మకపాతి బుద్ధిగలవారు నగు ఎమ్. బాబురావుగారు మధ్య రత్నముగనుండి ఉండలే మన్ననకు సామ్రులైరి.

ఆట ప్రభేతమున గం 6-30 నిమిషములకు ఆట గాండును, ప్రేక్షకులను ఒకచో సమావేశమైరి. సంఘ సేవా కర్మినిజను, గుంటూరు కన్య విద్యార్థి సహాయ సంఘ కార్యదర్శి చూనగు జంపాల వెంకటేశ్వర చౌదరి ది. ఏ. గారు ఎమ్. బాబురావుగారిని సభాధిపత్యము వహించవలసినదనియు రజిత పాత్రము గొలుపొందినవారికి బహుమానము చేయవలసినదనియు కోరుచు చక్కగ చెప్పిటిచిరి. బాబురావుగారు తమ కీ గౌరవ మిచ్చిండుకు కమిటీవారికి మందము లాచరించుచు గుంటూరు విద్యార్థులను రజితపాత్రముతో బహుకరించిరి. ఆధ్యక్షునికి వందన కేరంబులతో సభ ముగిసెను.

సత్యాగ్రహ స్వదేశ పట్టుచీరలు

వివాహసమయములందు బహుమతిగా నిచ్చుటకును, ప్రతిదినపు ఉపయోగమునకు తగినట్లు నేయబడినవి. ఇంగ్లీషు, చీనా, మండల్ మరీ ఇతర విదేశపు పట్టుచు వాడుట లేదు. హిందూదేశము నందు తయారైనట్టి మేలైన పట్టుచూత్రమే ఉపయోగించబడుచున్నది. విదేశపు రంగులను కూడ వాడుట లేదు. ధరలు మొదలగునవి తెలియగోరువారు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసికొనవలెను. 505, హావీస్కాపేట్ రోడ్డు, లిమిటెడ్, కంబీవరం. (962)

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS (669)

వంటివైద్యము. 1564
డాక్టరు గిబ్బా బ్రదర్సు
12 కన్నడెనులేట్, ఎన్నూరు, మద్రాసు.
ఈ రణవైద్యులు ఏకారణము చేతనైన వండ్లను తిరిగి చేతులనీ యుండిన సెప్పిలేకుండ పీకి చేరుగును. బలహీనమైన వండ్లకు బంగారు కట్టులచేత బలవరుచుట నంగులకుండ్లకు బంగారుచేత చూయుట, కట్టు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను తిండిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూకనైద్యకాశ్రుత్రగారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయుచుండు వచ్చి యున్నాము. నడిచి పీ గుర్రపును పోషి కేక చేసియుండును.

మలము చందనము
(5251) టెక్సాగిమెంట్ మకారము
చుండు పుష్పకౌనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. ఇక్కడను లేకు. పితికారీ యొక్క గుర్రచికిత్సలకు వలెను. నచ్చమైన మామలచందనము ఎటువైతెను, నచ్చు అను మాను నిత్యము
చందనమును పొందుటకు చూపును. డబ్బీ 1-1 3-0-0
చందనపుకీ, చందనంత్రి.

National Psycho Physical Culture University College
WANTED - STUDENTS
Fees Moderate, Apply for Particulars to:- Prof. B. RAMAJOGA RAO, 255, Thambu Chetty St, (Upstairs) Madras.

Beauty is the Heavenly Boon
It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490
Parastan Hair Oil (Regd)
It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair 490
TAKE LADIES EARNED CARE
to use our Parastan Oil for keeping your brain cool,
Price Re. 1/- Postage Extra
Agents:-
F. Hassanali & Co.,
51, China Bazaar, G. T. Madras
NOTE:-Please try Parastan Liquid Soap Re. 1-0-0

మంచి మందుగల శాస్త్రీయోషధములు.
వృహల్ మంజుష్టాదికావ్ద
రక్తమును మేళపరచుటలో ప్రత స్తమైనది.
1 హను సీసా రు 0-12-0.
చంద్రప్రభ గుటి
మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.
వానవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
1 హను సీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుగువలయును.
హిందూ ఫార్మస్యూటికల్
వర్షము
అయుర్వేద యోషధముల జేయవారు బొంబాయి నెం 13.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay.
కారణం బ:- ఇది శ్రీధర్మచోధిని.
సంఘమువారు సంస్కరణమునకు ముగిసినది.
చంద్రుని చదివితీరవలయును. తెల 0-
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7

